

ELOFIZETES.
 HELYBEN ES VIDÉKEN
 Egy évre ... 48 kor
 Fél évre ... 24 kor.
 Egy negyed évre 12 kor.
 Egy hóra ... 4 kor.

Nyitási költségek
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
 vasúti pályáján.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, augusztus 6.

Wekerle és a munkapárt

(Méről referált a miniszterelnök a királynak)

A fuzió áll most a politikai élet homlokterében. Wekerlenek gondoskodnia kell egy homogén pártról, melyre nyugodtan támaszkodhatik s melynek segítségével tető alá hozhatja azokat a szociális reformokat, melyek a parlament őszi munkaprogramját fogják alkotni. Önként értendő, hogy ezt a tábort a legmegbízhatóbb, kormányzásban legiskolázottabb parlamenti pártban: a nemzeti munkapártban keresi a miniszterelnök.

A második koalíció éppen úgy zsákutcába vonszolta az ország szekerét, mint ahogy az első tette. Súlyos feladatot vállal az a párt, melynek reparálnia kell a multak hibáit. Kár volna az egység, nagy munkapártért, ha az válnék rendeltetésévé, hogy felőrldjék ebben a feladatban.

A Magyar Távirati Iroda szombaf éjjel azt a hirt közölte, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök királyi kihallgatása alkalmával a képviselőház pártviszonyainak konszolidálására vonatkozó tervezetről is jelentést tett az uralkodónak. Hétfőn aztán kiderült, hogy a közlemény közzétételére a Magyar Távirati Irodának nem is volt felhatalmazása. A Magyar Távirati Iroda ma a következő cáfolatot adja ki: Magyar Távirati Iroda szombaton megírta, hogy Wekerle Sándor kihallgatásán miről tett jelentést a királynak, kötelességünknek tartjuk megállapítani, hogy ez a hír, amely az illetékes helyek tudta és felhatalmazása nélkül közzétételt, bécsi munkatársunk tévedésén alapul.

A kormányhoz közel álló körökből jelentik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök legutóbbi audienciáján nem referált az uralkodónak a képviselőház pártviszonyainak konszolidálására vonatkozó terveiről. A Magyar Távirati Iroda cáfolata nem jelenti azt, hogy Wekerle nem törekszik fuzióra. A fuzióra nézve áll az, amit Wekerle a főrendiházban mondott. A miniszterelnök ugyanis meg akar végleg szabadulni a hétről-hétre való újabb programhirdetés nyilga alól. Eddig a választójog kérdése kettéválasztotta azoknak taborát, akik a miniszterelnök politikai programjával egyébként rokonszenveznek. Most lehetővé válik az együttműködés azokra nézve is, akiket lényeges ellentétek választottak el Wekerletől. Természetes, hogy a munkapárti többség az, melyre szociális programjának megvalósításánál Wekerlenek leginkább lehet támaszkodnia. A szociális reformok egész sorát akarja az ősszel tető alá hozni a miniszterelnök. A miniszteriumokban már serényen dolgoznak és ennek a tevékenységnek csak úgy lesz értelme, ha a törvényjavaslatok törvényerőre is emelkednek és ha a képviselőházban állandó többség árnogatja a kormányt.

Wekerle véget akar vetni annak az állapotnak, hogy a pártok csak azért támogatják programját, mert egyik-másik kérdésben meg-

egyeztek vele. A miniszterelnök öntudatosál akarja tenni azoknak munkáját, akik vele egy programot vallanak.

Budapestről jelentik: A képviselőház ülései a jövő héten valószínűleg véget érnek és a Házat elnapolják. A képviselőház október hó 15-én ül újra össze, amikor is a pénzügyminiszter beterjeszti a költségvetést, amely nemcsak az 1918 július 1-től 1919 június 30-ig tartó költségvetési évrnek lesz költségelirányzata, hanem egyuttal beszámoló is lesz az ország pénzügyi helyzetéről.

A kormány ezenkívül immunitást is kér a Képviselőháztól, minthogy a költségvetés letárgyalásával nem készülhet el a képviselőház október 31-ig, amikor a kormány jelenlegi indemináltása lejár.

Ősszel terjeszti elő a miniszterelnök a választókerületek beosztásáról, a közigazgatás és közegészségügy reformjáról s a tisztviselők szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslatokat, Szerényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter a földbirtokpolitikára vonatkozó törvényjavaslatát, Szerényi József báró kereskedelemügyi miniszter több szociális javaslatot, Popovics Sándor pénzügyminiszter pedig újabb adójavaslatokat.

Politikai körökben a miniszterelnök szombati audienciájával kapcsolatosan olyan hírek terjedtek el, mintha Wekerle Sándor minisz-

terelnök a választójogi törvényjavaslatot már a király elé terjesztette volna szentesítés céljából. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, a törvényjavaslat még nem került a király elé és pedig — technikai okokból. A szentesítés céljából a király elé terjesztett törvényjavaslatot ugyanis pergament papírra írják le, a mi, tekintettel a törvényjavaslat terjedelmes voltára, több napot igényel, úgy, hogy a választójogi javaslat legjobb esetben is csak 10—12 nap mulva kerülhet a király elé.

A miniszterelnök a nyári szünet alatt többek között el akarja készíteni a közigazgatás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot. Politikai körökben úgy tudják, hogy a miniszterelnök mialatt a javaslat tervezetéhez hozzáfog, a kérdésben megbeszélést fog folytatni a képviselőház vezetőpolitikusaival, akikkel a reformra vonatkozó véleményét ismertetni szándékozik. A közigazgatás reformjával egyidejűleg a közigazgatási tisztviselők szolgálati pragmatikájáról is törvényjavaslatot készít a miniszterelnök, mint belügyminiszter.

Azok között a javaslatok között, amelyekkel a kormány ősszel a parlament elé kíván lépni, egyike a legfontosabbaknak a közegészségügyre vonatkozó törvényjavaslat. A javaslat tervezete a belügyminiszteriumban elkészült és véleményezés végett ez idő szerint már a Közegészségügyi Tanács előtt van.

Naponta tizezer amerikai jön Európába.

(A németek folytatják visszavonulásukat.)

Az amerikai kongresszus kilenc tagja most Angliában tartózkodik, hogy a háborus viszonyokat tanulmányozza. Ez a bizottság most nyilatkozatot tesz közre, amelyet az Egyesült Államok háborus teljesítményeiről szóló hivatalos jelentésnek kell tekinteni. Ezt közli egy londoni Reuter-jelentés. A nyilatkozat többek között ezeket mondja:

— Amerikának 20 milliónál több katonaköteles sorban levő férfja van és minden évben újabb egy millió ember éri el a 27. életévét. Néhány nap mulva egész Franciaországot, Angliát és Olaszországot elláthatjuk élelemmel saját népünkön kívül. Továbbá a hadseregeket is elláthatjuk.

Európában most másfélmillió katonánk van. Ezt a számot októberre háromszorára egészítjük ki. Ugyanakkor otthon újabb egymilliót képezünk ki. Minden nap tizezer amerikai katonánk indul el Európába.

Annai fegyvert gyártottunk a háboru kezdete óta, hogy minden emberünknek két fegyvert adhatunk. Az amerikai hadsereg naponta 15 milliónál több puskatöltényt kap. Az amerikai gyárak naponta 60 ezer löveget szállítanak és hetenként egymilliónál több különböző kaliberű kézigránátot. Amerika most 25 ezer repülőgépet készít. Amerika területén 100 ezer repülő van. Eddig 500 harci repülőgépet és 500

tartalékgepet küldtünk Európába. Julius 14-én száznál több hajót bocsátottunk vízre. Havonta félmillió tonna hajóteret építünk. Amerika képes lesz havi egymilliónál több tonna hajóteret kiállítani. Most több hajót építünk, mint a mennyit a tengeralattjárók elpusztítanak és több tengeralattjárót süllyesztünk el, mint a mennyit a németek építenek.

A háboru vége közel van és Németországot a tengeren, szárazföldön és a levegőben egyformán reménytelen állapotban fogjuk hátterbe szorítani. A porosz militarizmus el akarja titkolni ezeket az igazságokat a német nép előtt, de Németországot már megvertük és minden német embert, aki ezentul esik el, hiába áldoznak fel.

Berlin, augusztus 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadserege. Az Ypern és Montdidier közti harcvonalon a tüztevékenység este élénkebbé vált és az éjszaka folyamán is éleny maradt. Flandriában Alberttől északra és a Somme mindkét oldalán visszautasítottuk az ellenség előretörését. Montdidiertől északra az Avre és a Dom patak nyugati partján levő szárdainkat az ellenség hatása nélkül e szakaszok mögé vontuk vissza.

A német trónörökös hadserege: A Vesle mellett a tüztevékenység növekedett. Sikeres előretörési harcok Sodudetól délre és Rheimstől nyugatra. Az ellenség előretörések kivédése

után hátrvédjeink az ellenségnek Gaismess ellen irányuló erősebb támadása elől a kapott parancs szerint a Vesle északi partján húzódtak vissza.

Albrecht württembergi herceg és Gallwitz tábornokok hadcsoportja: Moseltől nyugatra a közepe és felső Vogézeyben visszantásítottunk ellenséges előretöréseket. Sundgeauban egy vállalkozás során foglyokat ejtettünk. Thom alörmeister 37-ik légi győzelmét aratta. Ludendorff. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Genf-ből jelentik: A francia lapok hadijelentései szerint a németek csapataikat és tüzérségüket az Aisne mögé vonták vissza és a folyó hidjait felrobbantották. A németek tehát régi állásaikban akarják magukat retablizálni. A franciák megszállva tartják az egész Vesle-vonalat.

Berlinből jelentik a Wolff-ügynökség: Az ellenséggel való érintkezésünk tegnap jelentett

megszakítása meglepetést okozott az ellenségnek. Mozdulataink teljesen zavartalanul folytak le, az ellenség csak nagy óvatossággal, helyenként nagy haderők összehívásával mert követni bennünket és előnyomuló csapatai hatásos gépfegyvertüinkben tekintélyes veszteségeket szenvedtek. A Champagneban már tegnap jelentett előtéri harcok folytatása során a szívós ellenállás dacára 5 kilométer szélességben előrevittük vonalainkat. Az ez alkalommal fogságunkba jutott 100 ember, kik között két tiszt is volt, két francia hadosztályból valók.

Bernből jelentik: Soissons bevételét a svájci lapok mellékes harctéri eseménynek jelentik. Azt hiszik, hogy Soissons kiürítése benne van Hindenburg haditervében és a meginduló manőver kezdete egy nagystilű mozgó csatának.

Szervezzék a város közéleti rendőrséget.

(Lócs Rezső helyettes polgármester nyilatkozata.)

Az aradi árvizsgáló-bizottság szerdán ül össze megalkulása óta másodszor. Az első ülés mindössze néhány percig tartott és a bizottság tagjai szépen eltávoztak, mert egyetlen konkrét panaszt sem kapott és egyetlen idea sem merült fel, amelylyel a bizottság foglalkozhatott volna. Pedig a bizottságnak ugyancsak fontos és sürgős teendői volnának, hogy a közönség jogos érdekeit szolgálja.

A szerdai ülésnek az *Aradi Közlöny* nyújt egy igen megszívlelendő és tárgyalásra méltó eszmét. Foglalkozzék a bizottság azzal az eszmével, hogy meg kell szerezni Aradon

a közéleti rendőrséget.

Erre a fontos szervre nagy szükség van. A közönség folyton panaszkodik, hogy sok helyen nem tartják be a maximális árakat. De konkrét panaszok a közönség részéről nem érkeznek a hatóságokhoz, amely így természetesen a nem is járhat el.

A közéleti rendőrségnek az

volna a feladata, hogy szigorúan ellenőrizze a piacot, az élelmiszer-kereskedéseket és az ártulépéseket hivatalos uton bejelentsék, hogy így az árdrágítók ellen megindulhasson a szigorú hivatalos eljárás. A közönség személyenként nem tesz feljelentéseket, ami érthető is, mert senki sem teszi ki magát annak, hogy háromszor-négyszer jelenjék meg a kihágási tárgyalásokon. A közönség tehát meg lenne kímélve, ha olyan hatósági szerv végezné az ellenőrzés munkáját, mint a közéleti rendőrség.

Az új szerv létesítésének formáját, ügykörét, működésének határát az árvizsgáló-bizottság volna illetékes megállapítani. Esetleg olyan formában lehetne szervezni a közéleti rendőrséget, mint ahogyan a háború elején a polgári rendőrségeket szervezték. Bizonyára akadnának polgárok, akik önként szívesen vállalkoznának az ellenőrzés munkájára, hogy polgártársaik és így a saját érdekeiket is

szolgálják. De ha az árvizsgáló-bizottság célravezetőbbnek tartja, hogy hivatalos esküt tett, javadalmazott közegek teljesítsék ezt a rendőri funkciót, az ellen sem lehetne kifogás, mert az igazán mellékes, hogy milyen formában szervezik a közéleti rendőrséget, a fontos az, hogy valóban szervezzék is.

Nem akarunk azzal hivatkozni, hogy az általunk felvetett eszme új. A rendőrkapitányi hivatal két évvel ezelőtt már előterjesztést tett a polgármesternek, hogy szervezzék külön piaci és közéleti rendőrséget, de az előterjesztésből semmi sem lett. Végül *Green* rendőrfőkapitány a maga iniciatívájából a megüresedett rendőri állásokat olyan egyénekkal töltötte be, akik, mint polgári biztosok teljesítik a piaci szolgálatot. Ezek a polgári biztosok erélyes kézzel pusztították ki a piacról a tejhamisító kofákat. Igen ám, csak hogy ezek a polgári biztosok, akik egynehányan vannak, csupán a piaci szolgálatot és idejük nincsen arra, hogy a közéleti rendőrség más terén is működjenek. Mi most időszerűnek tartjuk, hogy a kérdés ismét szönyegre kerüljön és ha az árvizsgáló-bizottság komolyan foglalkozik vele, akkor remény is van arra, hogy az élelmiszer-uzsorát végre mégis csak le lehet törni.

Az *Aradi Közlöny* tudósítója beszélgetett Lócs Rezső helyettes polgármesterrel, az árvizsgáló-bizottság elnökével és figyelmébe ajánlotta a közéleti rendőrség szervezésének eszméjét. A helyettes polgármester így nyilatkozott:

— A magam részéről örömmel üdvözlöm az eszmét, amelyet az *Aradi Közlöny* most felvet az árvizsgáló-bizottság legközelebbi ülése előtt. Okvetlenül meg kell szervezni valami olyan hatósági szervet, amely kikutassa az árdrágítók és ezeket egyrészt az árvizsgáló-bizottság, másrészt a rendőrbíró kezére juttassa. Véleményem szerint a közéleti rendőrség szervezésével elérnők azt a célt, a

Szemérszedett hazugságok.

(A „Leláncolt Kacsa.”)

Nyáron mindig nehéz dolga volt az újságszínalónak. Az emberek kitalálták, hogy ilyenkor uborkaszézon van. Kitalálták a cápát, mely csak nyáron jelenik meg és felcsap szenzációnak. Kitalálták, hogy nyáron semmi sem történik s ezért békében már a megtörtént dolgot is úgy kellett feltalálni az újságnak, mintha kacsa lett volna. — Ma ez is megváltozott. A cápa egyáltalán nem jelenik meg. A kacsák csak megcenzurázva látnak napvilágot. Ez indított egy ötletet franciát arra, hogy „Le canar enchainé” (A Leláncolt Kacsa) címen egy olyan lapot indítson, mely a kor követelményeinek megfelelően hasábjairól számúzi az igazságot. Minden betűje szemérszedett valótlanosság és ezzel sikerült elérni, hogy a cenzura szabadon hagyja kacsáival. A Leláncolt Kacsa egyik újabb száma jutott kezünkbe. Belőle vettük az alábbi idézeteket:

A vezércikkben (Címe: „A béke ellen”) ilyenek vannak:

— Melyik hadimilliomos menne vissza ügynöknek, vagy sertéshajcsárnak? Melyik nyábirók kívánja vissza a neveléses gabonaárakat? Melyik gyáros gyártana ismét cipőfüzöt, vagy krajcáros levelező lapot — srapszel helyett? Melyik érettségizett fiu menne vissza Gabona és Üszög céghez praktikánsnak s hagyná itt szívesen a főhadnagyi rangot? Hát kell valakinek a béke? Igen, vannak egyesek, akik talán... De ezek olyan szegények és annyira a harctéren vannak, hogy nem is jöhetnek számításba.

A tárcában (Címe: „Szerelem nélkül”) egy fiatal katonát szerepeltet, aki a tizenhét éves korában berukkolt, két éve a lövészárokban él és — nögyülvő lett. Lefiamozza az öreg bakát, aki

felesége és kilenc gyermeke után sóhajtozik minden ágyulövésre.

— Nézd fiam, — ilyeneket mond az öregnek — az asszony csak egy fixa idea. I átd, nekem nem kell. Sohasem kellett. A gyerek meg egyenesen ostobaság...

Az öreg katona nagyot sóhaj:

— Hát aztán tíz-tizenöt év múlva ki áll ide a helyünkbe?

A fiatal tiszt csodálkozva néz az öregre, de feltalálja magát:

— Ne félj fiam, majd küld a hadügyminiszter. Ő tudja, hogyan kell katonákat nemzeni — szerelem és házasság nélkül.

A hírvonalból valók ezek az apróságok:

(A fogságból hazatért férj rémtette.) Borzalmasan végzett hűtlen feleségével egy fogságból hazatért féllábu katona. Féllábuval agyonverte az asszonyt s aztán kényszerítette egy olyan nyilatkozat aláírására, hogy férje halála után csak — német emberhez megy feleségül. Az asszony megörült. Az embert havi 21 frank rokkantnyugdíjra ítélték.

(Tavaszi a lövészárokban.) Egy katona írja: Most már itt is tavasz van. Az ellenség egész nap nem lő, mert nincs municiója. Offenzívánk szépen sikerült. Csak a hadnagy ur esett el, mikor kiment összeszedetni a szakaszából agyonlőtt negyven ember holttestét. Szép virágos sirt akarunk neki csinálni, de a folyó kiáradt és mi önként visszavonultunk. A halottak még öt óráig tartották az elhagyott állásokat. Egy embert haditörvényszék elé állítottak, mert éltette a — háborút. De felmentették, mert — visszavonta.

(Mindenkiről gondoskodnak.) A hősi halottak több oldalról kérdést intéztek hozzánk, hogy özvegyeikről és árváikról miképpen gondoskodnak. Itt közöljük velük, hogy köszönik szépen, jól. Az özvegyek mellé árvák, rendőrök és vi-

szont. A hatóságok szívesen vesznek minden felelősséget, melyet illetményeik elégtelen volta miatt adnak be az özvegyek. Gyászruha nem kötelező.

(Óriási lisztellátás a Szajna-megyében.) Tudósítónk jelenti: A Szajna megyében a lisztellátás kezd óriási méreteket ölteni. Minden ember kap utalványt cukorra, kávéra, zsírra és házzanként csak öt katona rekvirál. Az a híradás, hogy tébolydába vittek egy asszonyt, aki hisztérikus rohamában öt kiló nulás lisztet látott — egyszerű koholmány.

A törvényszék rovatból:

(Halálos ítélet.) Két szökevény katonát végzetek ki tegnap este a...-i kaszárnya udvaron. Az egyik tiszter szökött meg, a másik még ennél is többször. Megátalkodott két gonosztevő volt. Az egyik tíz évet kapott, a másik tizenkettőt.

Szerkesztői üzenet:

Piu-piu. Csak semmi elkeseredés. Németországban is vannak a front megett, mégse ír nekünk egy német frontkatona se panaszos levelet. A tábornok ur ellen ne beszéljen. Ő már háború előtt — nyugdíjban is kiváló katona volt.

A hirdetés rovatból:

Csokoládégyár vállal vasestergályos munkát és felmentéssel alkalmaz több keserűviz utazót. Cim a kiadóban.

Fess tüzet, helyiszolgálatos, keres fiatal özvegyet, kitől vigasztalást nyerne. Frontmenyecskék előnyben. Jelige: „Utálom a hősi halált.”

Lassan azt kell észrevenni, hogy ezt a Leláncolt Kacsát Magyarországon is szerkesztik. Esetleg ér Aradon...

mire már régebben vágyódnak: hogy az árdrágítók a lehetőség szerint ártalmatlanná tegyék. Maga a közönség még egyetlen panasszal sem fordult az árvizsgáló-bizottsághoz, amely e szerint nem is működhetett. A mostani illés elé sem került panasz. De ha közéletmезési titkosrendőrség fog működni, akkor az árvizsgáló bizottság könnyen teljesítheti feladatát.

Ujságíró-ünnep a Baross-parkban.

(Aradi urinők a jótékonyseg szolgálatában.)

Népünnepély, az egész városnak ünnepe volt a vasárnap délutáni garden partie, amelyet az aradi ujságírók egyesülete rendezett azzal a céllal, hogy hangulatot, jókedvet lopjon az emberek szívébe, mert a meleg szív az adakozó szív. Fényesen sikerült a számítás. A Baross-parkban olyan tömegben jelent meg egész Arad, az aradi ujságírók munkásságának elismerő közönsége, hogy a nagy erkölcsű sikerhez kényesen anyagi eredmény párosult. A közönség kitűnően érezte magát, mert néhány órára elfeledkezhetett arról, hogy a világ csupa szomorúsággal van tele. A parkban zene, ének, nevetés, kacagás, vidám tere-ferre lett birodalmára és minden percnél megvolt a maga színe és varázsa, megvolt a bánatot feledtető értelme.

A sátrak előtt cigányzenekarok játszottak, a Kulturpalota mögött levő köröndben a 33-ik gyalogezred kitűnő fuvós zenekara hangversenyzett, a szabad színpadon Kormendy Árpád, a Király-színház kiváló tagja aratótt sikert énekszámairól és szavataival, továbbá a Modern Kabaré kitűnő tagjai játszottak és énekeltek nagy tetszés mellett. Később a Henrik-cirkusz bohócái és ekvilibristái ejtették ámulatba a közönséget. A sátrakban pedig a legkitűnőbb italokat és ételeket szolgálták fel. A jótékony urinők fáradhatatlan buzgósággal végezték nehéz munkájukat és mindent elkövettek, hogy az áldozatkész közönség jól érezze magát. Lehetséges, hogy a roppant tumultusban történtek némi zavaró momentumok, ezekért a rendezőseget nem lehet és nem szabad felelőssé tenni, mert a lelkes, nemes intencióktól vezetett uriaszonyok és urileányok az óriási forgalom és kavargóság hevében bonyolították le a folyton és kavarodós feladatot.

Az ujságírók park-ünnepélye délután három órakor vette kezdetét, de kevéssel két óra után már pénztárukát és mire a katonazenekar rázendített az első dalra, már ezrével sétáltak a parkban. Hamarosan sor került a konfetti csatára is, röpültek a millió meg millió flitterek, messzire lendültek a színes szerpentinek és folyt a jókedv. Minden sátor előtt százával verődtek egybe, egymásután verték csapra a sok sört, kapkodták a friss, párolgó vírstliket, durrantak a pezsgők, fogvált a kitűnő kávé, a hólé, sütemény, szendvics. Rengetek sok szép asszony és leány volt a sátraknál, káprázatos képek tárultak a látogatók szemei elé. Az ujságírói bart lombos fák alá varázsolták az ötletes uriaszonyok és a fákat virág-árpándok kötötték egybe, melyekről színes papírlámpák világították be este a környéket.

Visszaemlékezésünk szerint az egyes sátrakban az alábbi urhölgyek fáradoztak:

a sörsátorban Szemere Kálmánné vezetése alatt Münz Mártonné, Forgács Andorné, Neumann Hermanné, Schwartz Hermanné, Scheiber Ernőné, Schlésinger Farkasné, dr. Barra Gyuláné, Balog Istvánné, Pick Annus, Münz Magda, Balog Ella és Ilus, Dózsa Rózsika, Horvát Józsefné;

a vírstli sátorban Tenner Józsefné vezetése mellett Ernst Emilné századosné, Sonn Sári és Bredicsán N.;

a pezsgő sátor fáradhatatlan hölgyei, akik fáradoztak a kiszolgálással, a következők voltak: báró Neuman Alfrédné, Purgiv Lászlóné, Biró Bertiné, Vásárhelyi Janka, Laczay Endréné, Goldschmidt Mihályné, dr. Varjassy Lajosné, Haász Erzsébet, Csernovits Diodorné, Medvey Örnagné, Deutsch Andorné, Friedmann Gyuláné, Heinrich Árpádné, dr. Polónyi Jenőné, Fodor Gyuláné, Loránt Emánuelné, dr. Stauber

Andorné, Schreyer Viktorné, Mellinger Józsefné, Czárán Gézáné, Kovacsicsné, Csernovits Erzsé, Eszter, Judit, Friedmann Olga és még nagyon sokan;

az ujságíró barban dr. Erdélyi Gézáné, Boross Adolfné, dr. Kristyóry Jánosné vezetése mellett, özv. Morgenstern Gyuláné, Lészay Sándorné, dr. Olasz Pálné, dr. Auszterweil Lászlóné, Lits Antalné, László Jenőné, Weill Magda, Salgó Piri, Ottoway Mancika, Hacker Gizi, Glück Erzsé, Ferber nővérek, Vince Böske, Pichler Annus, Munk Ilonka, Klein Ely, Bara Ilona, Bittó Idus, Hacker Margit, Mathasik Olga, Nagy, Otti és még más urhölgyek;

a kávé-sátorban Kara Gyözöné vezetésével a következők mérték ki a győztes kávé: Salacz Dezsőné, Barna Sári és Illa Budapest, Darvas nővérek, Farkas Lili, Deutsch Irma, Kara Mancsi, Salacz Lili;

a cukrászdában gróf Bréda Viktorné, dr. Baross Zsigáné, Darányi Jánosné, özv. dr. Török Jánosné, Demján Juliska, Széll Ica, Kossuth Ica,

Schmidt Rózsika, Martonosi Böske, Winkler Mici, Marzós Annus és Ilonka, Bogdán Emici és Magdi, Jakó Ilonka, Nagy Erzséke és Rózsika, Dózsa Rózsika fáradoztak.

Az ünnepesnek nemcsak az erkölcsi, hanem az anyagi sikere is szinte utóéletlenül. A pontos elszámolás ugyan még nem történt meg, de hozzávetőleges számítás szerint az összbérvétel 30.000 koronára rug, ebből a sörsátor körülbelül 3000 korona, a vírstli-sátor 3000 korona, a pezsgősátor 3000 korona, az ujságíró bar 8000 korona, a kávé-sátor 3000 korona és a cukrász sátor 2100 korona bevételt produkált.

A felülvezetéseket a pontos számadások után hozza nyilvánosságra az ujságírók egyesülete.

A fényes siker az agilis rendezőség munkásságának eredménye és az ujságírók egyesülete elismeréssel adózik Lippai Dezső szerkesztőnek, aki az oroszleányt vette ki a munkából, aki ötlettel, izléssel és tapintatosan intézkedett, gondoskodott és buzgólkodott a jótékony cél érdekében.

Earl Julia gyilkosai az esküdtek előtt.

(Megkezdődött a bécsi rablógyilkosság főtárgyalása.)

Bécsből jelentik: A bécsi Landesgericht épületében ma délelőtt kilenc órakor kezdődött az esküdttörvényszéki főtárgyalása annak a megrázó drámai részletekben bővelkedő bűnügynek, amely május hó 23-án játszódott le fényes nappal a császárváros egyik legelőkelőbb és legforgalmasabb fogadóházában, a Bristol-szállodaiban. A bűnügynek áldozata, mint emlékeztetés, Earl Julia, Vivante báróné komornája, a ki 15 éves unokaöccse, Davit Emmo, a bűnügy főszereplője. Davit Emmo, aki behízelegte magát a komorna kegyeibe és hosszas előkészület után hivatalbeli társával és barátjával, a még csak 17 éves Franke Kurttal, egy bécsi szegény ház-mester fiával együtt meggyilkolta és kirabolta Earl Juliát.

Már a kora reggeli órákban rengeteg közönség gyűlt egybe a Landesgericht hatalmas épülete előtt, hogy jelen legyen a legutóbbi év egyik legérdekesebb bűnügyének tárgyalásán. A megjelentek közül azonban csak kevések voltak szerencsésje, mert a nem valami nagyon tágas esküdttörvényszéki terem rövid néhány perc alatt megtelt előkelő, nagobbára hölgyekből álló közönséggel, míg a várakozók zöme kiűn rekedt. Az esküdtszéki tárgyalást dr. Heit, az országos főtörvényszék alelnöke vezeti. A vádat Höppler udvari tanácsos főállamügyész képviseli. Franke védelmét Pressburger és Bondy Davitét Holmannsthal ügyvédnek látják el.

Franke Kurt a vizsgálati fogságban megkísérelte, hogy köteleket csempésszen a cellájába, ezt azonban megakadályozták. Hogy mire akarta a köteleket felhasználni, azt nem sikerült felderíteni. Franke viselkedéséből a fogházban arra következtetnek, hogy nem épelméjű, teljesen bárgyu, minden iránt érzéketlen, csak mikor az atyja ezélett négy nappal meglátogatta, tört ki könnyekben.

(A vádirat.)

Az államügyész vádirata így hangzik:

1. Franke Kurt, 19 éves bécsi születésű biztosítási intézeti gyakornok és Davit Emmo 30 éves, milánói születésű biztosítási hivatalnok 1917. augusztusától 1918. márciusáig terjedő időközben csalárd módon és magánokiratok hamisításával maguknak jogtalan anyagi előnyöket szereztek és ezáltal az első általános osztrák biztosító intézetnek 4751 korona 56 fillér kárt okoztak.

2. Davit Emmo 1918. január 11-én Bécsben Vivante Fortunato bárótól 860 korona értékben egy aranyórát aranylánccal jogtalanul eltulajdonított.

3. Franke Kurt 1918 május 23-án Bécsben Earl Juliát gyilkossági szándékból és azért, hogy a Vivante házaspár tulajdonát képező ötvenezer korona készpénzt és értékes ékszereket tartalmazó kézitáskát erőszakkal magának megszerezze, alattomos módon megölt és nyakán elmettszével megölte.

4. Davit Emmo 1918. évben Bécsben Franke Kurtot ezen fent körülírt bűncselekmény el-

követésére felbujtotta, arra tanácsot és parancsot adott és előző megbeszélés szerint tettleg is támogatta őt e cselekmény elkövetésében.

5. Franke Kurt 1918. május 23-án a Davit Emmo által ellopott órát 1600 koronáért értékesítette, holott tudomása volt az ékszer bűnös eredetéről.

E pontokban felsoroltak alapján:

1. Franke Kurtot csalás, orgyilkosság és lopásban való részvétel bűntettével,

2. Davit Emmot pedig csalás, lopás és orgyilkosságra való felbujtás bűntettével vádolom.

(A vádirat indokolásai.)

A vádirat terjedelmes indoklásában pontos részletességgel előadja, hogyan fedezték fel a gyilkosságot a Bristol-szálloda 51. és 52-es számú lakosztályában, melyet Vivante bárók béreltek. Earl Julia holttestét május 23-án délután fél és háromnegyed között találták meg a bárók szalonjától jobbra nyíló szobában. — Fején ütéstől eredő nagy seb, nyakán erősen összeszorított zsinag, torka átvágvá.

Earl Juliát utólagára negyed ötkor látták, a mikor a Vivanteék által a szállóban bérelt pán-célfőkből kivette a bárónő barna krokodilhörből készített kékításkáját és azt a lakosztályra sietett. A börtáska azután eltűnt. Nyilvánvaló tehát az összefüggés a gyilkosság és a börtáska eltűnése között. Rablógyilkosság történt. A vizsgálat adataiból következtetni lehet, hogy a rablógyilkosságot egy negyed óra lefolyása alatt követték el és a tettesek csak olyanok lehetnek, akik teljesen járatosak Vivanteék házában. Így terelődött a gyanu Davit Emmora a bárók távoli rokonára, aki már régebbi idő óta tartott fenn ismeretséget Earl Juliával, több ízben pénzt is kért tőle és a gyilkosság napján is találkaja volt vele a Kaisergartenben.

Davit Emmo Eleinte tagadni próbált, később azonban mind több bizonyíték csoportosult ellene. A legsúlyosabb bizonyíték azonban a nála talált jegyzőkönyv volt, amelyben Vivanteék lakása pontosan le volt rajzolva. Minthogy azonban Davit ujjlenyomatát a gyilkosság színhelyén megtalálni nem lehetett, nyilvánvaló lett, hogy cin-kostársra is volt.

Igy terelődött a gyanu Franke Kurtra, aki Davitnak hivatalbeli kollegája volt és akivel „feltűnően bizalmas” barátságot tartott fenn. Frankenál megtalálták Davit lakásának kulcsát és a nála tartott házkutatás arra a meglepő felfedezésre vezetett, hogy padlásszobájában egy kosárba zárva megtalálták az elrabolt börtáskát az elrabolt ékszerek nagy részével és Davit Emmo felöltőjével.

Franke Kurtról kiemeli a vádirat, hogy Davit valósággal hatalmába kerítette a fiatal fiút és arra igen kártékony befolyást gyakorolt. Ezután közli Frankenét, hogyan vett őt Davit a bűnre s hogyan hajította végre Davit segítségével és utasításai szerint a gyilkosságot,

Davit Emmo ekkor szintén beismerő vallomást tett, csak hogy Franket akarja igazi bűnösnek feltüntetni. Azt vallotta, hogy a rablógyilkosság gondolata Frankeban született meg. Davit a vallomásaival szemben az összes bizonyítékok a mellett szólnak, hogy Franke vallomása és adatai az igazak.

(A vádlottak elméleti állapota.)

Az elmegyógyosok véleménye szerint mindketten epelféjük, soha elmebetegségben, vagy elmeegyéngeségben nem szenvedtek. Davit, az orvosok véleménye szerint önző, gyáva, munkakerülő pénzsovár, erkölcsileg zuhlott ember, aki a sokkal fiatalabb Franke Kurtot a gyilkosság végrehajtására felbuztatta és most mindent a barátjára szereznie háritani. Franke, az orvosi vélemény szerint, nem volt, akaratnélküli eszköz Davit kezében, hanem önzésből, élvezetvágyból és könnyelműségből cselekedett. A vádirat végül kiemeli, hogy Franke szerepe lelketlen bűnreccsá bitója aljasságával szemben ugyan enyhébb beszámítás alá esik, mégis teljes felelősség terheli őt is a minden részletében pontosan átgondolt cselekményért.

A tárgyalást reggel kilenc órára tüzték ki. Egyenlőre tíz órakor behozták a terembe a kosarat, amelyben a meggyilkoltat el akrták szállítani. A tárgyalást még háromnegyed tíz órakor sem nyithatta meg az elnök, mert az esküdtbírósság tagjai nem jelentek meg teljes számban. Az épület előtt igen nagy tömeg várakozott, hogy bejusson a tárgyalásra, de csak nagyon kevesen jutottak jegyhez és így a közönség legnagyobb része kinrekedt.

(A mai tárgyalás.)

Néhány perccel tíz óra után kinyílt a tárgyaló terem szárnyas ajtaja, bevónult az esküdtszék. Utána belépett a terembe dr. Vogel, a tiszteletreméltó, hófehér hajú törvényszéki tanácselnök. Főhatalással üdvözölte az esküdtkeket és felment az emelvényre. Mindjárt utána belépett a törvény szék és vele a védők. Az ügyész helyét dr. Höpler udvari tanácsos foglalta el. Az elnök intett, a terem szolgálatos kisietett, jelt adott a folyosóra és két-két szorongós hörtönör hozta a vádlottakat. Előbb Davit Emmo lépett be, követte Franke Kurt.

A gyilkosság értelmi szerzője, a felbujtó Davit Emmo arca megátalkodott közönyösséget árujt ek egykedvűen nézett körül, simára volt befehérválva, szépen megfésülködött, minden mozdulata arra vallott, hogy leszámolt az élettel. Áldozata, a tizenhét éves Franke Kurt, akit elszédített a hirtelen meggzadagolás hítegetésével, halálsápadt, a mint belépett, mereven tekintett maga elé, nem mert semerre sem nézni, olyau volt a szeme, mint a fogságba jutott megriadt madár. Szinte leroskadtt a vádlottak padjára Zokogás hallatszott a közönség padjai felől.

Franke Kurt rémulően arrafelé tekintett és pillantásra találkozott egy ősz asszony és egy szőke fiatal leány tekintetével. Anyja és huga a két szerencsétlen, szenvedő teremtes. Mind a ketten hangosan felsírtak és Franke Kurt szeméből is pátazkodtt a könny. Még az izgalmaakra éhes szemtanúkat is meghatotta ez a jelenet. Franke Kurt egészen lesoványodott a vizsgálat alatt.

Megalakult az esküdtszék és kezdődött a végtárgyalás.

A mai tárgyalás Franke Kurt kihallgatásával kezdődött. A rablógyilkos alig állt a lábán és suttogó hangon vallotta be rettenetes bűnét. A sirástól el-elesukló hangon mondotta el a büntetési részleteit. Kihallgatása egész délig tartott, az elnök ekkor a tárgyalást délutánra halasztotta.

(Davit tagadja a szerzőséget.)

Délután került sor Davit Emmo kihallgatására.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Davit: Igen, beismerem, tudtam Franke gyilkos szándékáról, de azt határozottan tagadom, hogy én lennék az értelmi szerző és felbujtó. Egy napon beszéltem Frankeval Vivante báró koscárjáról és ezzel kapcsolatban ékszer lopásokról. Franke azt kérdezte, nem lehetne-e megszerezni az ékszereket. — Meg kellene gyilkolni azt az asszonyt — mondotta — azt az Earlt. Egy kis idő telt el azután és egy napon újból eljött hozzám és így szólt: Ideje, hogy megcsináljuk azt a dolgot. Azt tanácsoltam, hogy kloroformot használjon aztán fojtsuk meg a lányt és a tett után

szállítsuk le a hullát, hogy úgy tűnjék fel a dolog, mintha a leány az ékszerekkel megszökött volna. Ezután elmondja a gyilkosság lefolyását és azt állítja, hogy ő már csak akkor ment be a szobába, mikor a leány már halott volt.

Elnök: Mostani vallomása ellentétben áll azzal, amit a vizsgálóbíró előtt vallott. Ön harminc éves és azt hiszi, hogy van valaki, aki elhinné, hogy egy tizenhét éves fiu tanácsolta önnek a gyilkosságot. Franke egyáltalán nem tudhatott vivante báró gazdagságáról. Csak nem akar egy tizenhét éves fiu eszköze gyanánt odaállítani. Maga azt hiszi, hogy ezáltal olcsón kerül ki ebből az ügyből. Nagyon rosszul számít, mert minden ön ellen szól. Franke mielőtt önnel megismerkedett volna, egész tisztességes fiu volt. Ön rojtotta el őt. Ezután az elnök Frankehoz fordul: Mit mond ön David vallomásához?

Franke (mosolyogva): Csak azt mondhatom amit már mondtam. Az az igazság. Az elnök ezután délután négy órakor egy órásszünetet adott. Délután öt órakor újból megnyitva azt, az ügyész intézett kérdéseket Frankehoz: Maga tizenhét éves korában törzsvendég volt egy nyilvános házban? Franke: Igen, gyakran fordultam ott meg. Ügyész: Viszonya volt egy kéjnővel?

Franke: Igen, támogattam a lányt. Ügyész: A gyilkosságot a születése napján követte el. Davitnak azt mondta, hogy legalább szép születésnap ajándék lesz. Kivel készítette az átkulcsot a kazettához? Franke: Anyámat kértem meg, hogy készítessen egy kulcsot. Ügyész: Nem hozadt el attól a gondolatától, hogy az édes anyjától kérjen ilyet? Ügyész Davit felé fordulva kérdi: Comóban maga a feleségétől ellopott hétézer koronát és megszökött tőle? Davit: A szökés igaz, de a pénzlopás nem. Ügyész: Az olasz hadüzenet alkalmával magát is internálták? Davit: Igen és nagy befolyásu nagybátyám intervenciójára szabadultam ki. Ügyész: Maga azt mondja, hogy Franke, a tizenhétéves fiu vetette fel maga előtt Earl Julia meggyilkolásának tervét. Erre jó becsiesen csak egy feleletet lehetett volna adnia? A Watschenl Davit: Én nem vettem komolyan a dolgot. Ügyész: Ké volt az az ötlet, hogy a hullát kosárba rejtésék? Davit: Enyém, hogy azt higgyék, hogy a leány lopta el az ékszert. Ügyész: Ez a legörültebb az egész gaztettben. Maga meghívta a lányt, menjenek sétálni a Kaisergartenbe és kiszolgáltatta a nőt hóhérjának. A tett durvább oldala Franke bűne, az aljasabb része azonban a magáé.

(Franke megcsókolta Davit iényképét.)

Pressburger dr. Franke védője Franke felé: Maga mindent nyíltan bevallott és folytassa is. De mondja, hogy van az, hogy semmiféle megbánást nem mutat? Franke: Én nem tudom.

Elnök: Ön azt a benyomást teszi, mintha sirni akarna, konstátálom azonban, hogy szemében egyetlen könnycseppet sem látok.

Pressburger dr.: Miért nem tud sirni?

Franke: Nem tudom. — Pressburger dr.: Igaz-e az, hogy ön, amikor hallotta, hogy Davitot letartóztatták, Davit képét megcsókolta? — Franke hallgat. — Pressburger dr.: Ön ugyan olyan frizurát visel, mint Davit.

Ezután tanukat hallgatták ki. Kihallgatták a Bristol-szálloda két szobaleányát, akik jelentéktelen vallomást tettek. A tárgyalást holnap folytatják.

MŰVÉSZET.

* Egy őrnagy lesz a bécsi Burgteater igazgatója. Bécsből jelentik: Bécs színházi körei részére óriási meglepetést tartogat a közeljövő. Bécs legelső színházának, a Burgteaternek igazgatói állásáról van szó, amelyért a legelkeseredettebb versenyfutás folyik Ausztria színházi tekintélyei között. Az összes favoritok csufos lemaradásával ért véget a verseny s a győztes nem más, mint Michel Róbert őrnagy. Az irodalom terén nem egészen új ember, finom novellás könyveket írt a bosnyák élethől és legutóbb a háborúról, de a színházigazgatás terén mindenestre az. Régebben aktív tiszt volt, azután nyugdíjba vonult. A háboru kitörésekor reaktiválták és előbb a sajtóhadiszálláson működött kiválóan, aztán a Kriegsarchivban teljesített szolgálatot, majd báró Adriane,

az új intendáns mellett működött, aki akkor a külügyminiszterium varsói megbízottja volt. — Ugyilátszik, ebben a beosztásban nyerte el az új intendáns tetszését, mert a napokban a hadügyminiszterium báró Adriane, illetőleg k. u. k. Hofteater intendaturájának rendelkezésére bocsátotta az őrnagyot. A végleges igazgatói kinevezés a közeli napokban várható.

* A Modern Kabaré hétfőn este pikáns műsorát mutatta be a közönségnek. Holnap, kedden este a nap-nap után nagyobb sikert aratott fehérré műsor kerül előadásra, melynek keretében az összes tagok fellépnek. Vágó Géza, a kabaré kitűnő művésze megváltik a társulatától. A jövő héten, 15-én tartja bucsuestélvét, teljesen új utolsó műsorával. A bucsuestre a közönség, mely annyira szeretetébe fogadta ezt a nagyszerű művészt, máris tömegesen foglalják le a helyeket.

Van esze a magyarnak.

„Lekivárnak.“

Tisza István gróf ijesztően komoly írása, a városi ember egy nagy-nagy tévedését igazolja helyre. Istenem, mennyi vágyakozás, mennyi megkívánás és valljuk be: irigykedés szállt a meddő konyhákból, vagy a kávéházak sápadt füstjén keresztül a kövér, tejjel-mézszel minden jóval bővelkedő falu felé...

Most ennek is vége. Nyomorúságot, gondot szülöködést adott a háboru a falunak is. Kevés az „élet“. A sovány, hosszú, „lisztelen hét“ épp-ugy vendége a falusi gazda asztalának, mint az aradi polgárának.

No, azért nem mindenütt. Annak a derék gazdaasszonynak a házában, akivel a napokban együtt utaztam, legalább is nem.

Szolnokon szállt fel. Jóságos, nyugodi arca volt, s a cipőjét kezében tartva jött a második osztályú fülkébe. Köszönt tisztelegéssel és igen körülnyes művelet volt, amint cókmoját elhelyezve, maga is leült.

Beszédbe elegyedünk. Milyen volt a teremtés, hogy fizet buza, stb. Szívesen, hőven felegetett. És panaszkodott. Szidta a háborut — három fia van oda, — a kormányt, az urakat; sokat sóhajtozott.

— Nono, nénemasszony. — szóltam közbe — maguknak azért mégis jobb dolguk van, mint nekünk. Van pénzüik, kenyerek, szép fehér s elég; s akad melléje sonka, borocská is igaz-e?

— Hát... igaz, akinek igaz — vélte ő néni tartózkodással, de aztán mégis eldicsekedett az éléskamrája gazdagságával. Elmesélte, hogy járt tul tavaly a „lekivárnak“ eszén. És mély sóhajtással tetto hozzá elgondolkodón: majd csak lesz az idén is valahogy...

Hát egy reggel szép suttomban megérkezett a katonaság; tán még a kisbíró sem tudott róluik. Lekivárnak jöttek! Noiszen, lett is keddség! Hanem hát hiába, sorra járták a gazdák házaikat s alig hagytak valamit. Szerencsére nem ő nála kezdtek; volt így aztán egy-két nap: idő, gondolkodni — cselekedni.

Hozzá is jutott kovártélyba egy sápadt, segédszolgálatos katona. Jól tartotta, négy csak a fia jött volna haza, rövid szabadságra.

Harmadnap, estebéd után szóba hozták zott vele:

— Izlik-e fiam, a főztem?

Hátalkodott persze a legény.

— Ilyen lesz, meddig csak nálam marad, még utraváló is kerül. hőven. — ha meg-segit...

Hamar értették meg egymást. És azon a szép, csillagos éjszakán a requisitios bizottság karhatalmi osztágának egyik tagja segítségével dugta el a gabonaféléket.

— Mer' mér? — mondta ki a szentenciát az asszony. — Ugyse kap lelkem, maga abból semmit, amit elvisznek, de ha emberséggel van hozzáam, úgy jótartom, hogy megemlegeti nóta-napjaim!

— Ugyan, nénemasszony, ilyenformán mennyit requirált?

Nem felelt mindjárt, de aztán vállat vont és monotta:

— Volt a' biz, vagy harminc mázsa!

Hát ami azt illeti, meg is látszott rajta, hogy nem aradi kenyéren, koszon élt a télen...

Yoda Andor.

HIREK.

— **Hír a főispán lemondásáról.** A mai nap folyamán az a hír kelet szárnyra, hogy *Barabás* Béla dr. Arad főispánja lemondott állásáról. Szerkesztőségünkben számosan érdeklődtek a hír valóságára felől s annak eredetéről és következményéről kérdezősködtek. Egyik repülő verzió szerint a lemondás már befejezett tény s a főispáni munkakör ideiglenes betöltésével *Varjassy* Lajos polgármestert bizta volna meg a belügyminiszter. Felkerestük a polgármestert, aki munkatársunknak kijelentette, hogy a lemondásról ő is hallott, de kőza hírnél egyébként nem tarthatja annál is inkább, mert az ő ideiglenes megbízásáról szóló kombináció nem egyéb — mesénél.

— **Csend az olasz fronton.** Budapest, 1918. augusztus 5. (Hivatalos.) Nagyobb harci cselekmény sehol sem volt. — *A vezérkar főnöke.* (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

— **Az osztrák miniszterelnök Budapesten.** Bécsből jelentik: Hussarek báró osztrák miniszterelnök kedden Budapestre utazik, hogy a magyar kormánytól bemutatózó látogatást tegyen.

— **Pénzügyi kinevezések.** A király *Csernát* Jeno pénzügyi tanácsosi címmel felruházott pénzügyi számtanácsosnak, az aradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnökének a pénzügyi tanácsosi jellegű díjmentesen adományozta. — A pénzügyminiszter *Szuchy* Gyula aradi pénzügyi számellenőrt a IX. fizetési osztályba pénzügyi számvizsgálóvá nevezte ki.

— **Előléptetett törvényszéki jegyzők.** Az igazságügyminiszter *Spiroch* Lajos dr., *Mlyés* János, *Bauer* Bódog dr. és *Molnár* Géza aradi törvényszéki jegyzőket a IX. fizetési osztályba sorozott jegyzőkké nevezte ki.

Az igazságügyminiszter *Keszler* Ede dr. budapesti törvényszéki jegyzőt a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Egy fiatal asszony halála.** Ideális és valóban harmonikus családi életet dúlt fel ma a halál, amely nemcsak egy fiatal asszonyt, egy rendkívül szimpatikus művelt urat ragadott el az élők sorából, hanem egy köztisztelőben álló férfit tett özvegygyé és egy ártatlan gyermeket árvává. Ma délután elhunyt *Reisinger* Ferenc dr. aradi ügyvéd felesége, született *Manó* Erzsébet 31 éves korában nagy és mérhetetlen fájdalmat okozva övéinek és mindenütt őszinte, mély részvétet keltve. Régebbi keletű szívbaját tette még veszedelmesebbé a mellhártyagyulladás és más komplikáció úgy, hogy az orvosok már hetek óta aggódtak miatta, mert a szervezettel szemben támasztott igényeknek a szív már a megbetegedés elején nem tudott megfelelni. Három nappal ezelőtt állott be a krízis. Lejött Budapestről a válságos percek alatt *Szily* dr. egyetemi tanár is, aki azonban csak a kezelő orvosok diagnosizálásának helyességét állapíthatta meg és ezüst befecskendezést kísérelt meg. A kísérlet nem használt, a beteg uriaszony ma délután négy órakor meghalt. A halál, amely a *Reisinger*-családban oly sűrűn szedte áldozatait a háború folyamán, gyászszal borította a Kell-családot is. mert az elhunyt fiatal asszony *Kell* Lipót dr. aradi ügyvédnek és *Kell* Mihálynak, a Vadköz-pont igazgatójának unokahuga volt. Temetése szerdán délután lesz.

— **Olaszországban nincs hus.** Chiassóból jelentik: A tengerentúlról Olaszországba már hetek óta nem érkezik fagyasztott hus. Ennek következtében Milanóban bezárták az összes mészárszékeket. A prefektus intézkedésére egész augusztus hónapban egy személy 400 gramm friss vagy fagyasztott húst kap, amelyből háromnegyed rész csont.

— **Árpát kér a város.** *Löcs* Rezső helyettes polgármester feliratot intézett a földművelésügyi miniszterhez, melyben kéri, hogy a gazdák részére megfelelő árpamennyiséget bocsáson rendelkezésére. A földművelésügyi hivatalban arra a miniszteri rendeletre, hogy ha a törvény hatóság területén termelt árpából felesleg nem marad, a földművelési miniszter a Haditermény utján kiutalhat árpát a sertéstartó gazdáknak. A város területén az árpatermés nagyon gyenge s ezért a sertésállomány megmentése céljából szükség van a kért árpa kiutalására.

— **Német bűvárhajók Newyork előtt.** Bazelből jelentik: Newyorki híradás szerint a newyorki kikötő előtt német tengeralattjárók bukkantak fel. A város hatóságai elrendelték a védő intézkedések megszigorítását.

— **Eljegyzés.** *Strifler* Annuska úrlány és *Ament* Antal tartalékos főhadnagy *Elek* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Sírkövetés és emlékünnap.** Az aradi zsidó hitközség nagynevű volt főabbija, *Rosenberg* Sándor dr. feleségének sírkövetését avatták fel ma kegyeletos közönség jelenlétében. A főbbi mauzoleuma mögött lévő sírt jelölték meg művészi emlékekkel az elköltözött nagyszony gyermekei. Az ünnepségen megjelentek a Szentegylet, a nőegylet, a *Rosenberg* Sándor egyesület, a hitközség küldöttségei és nagyszámú közönség és a családtagok. *Kohn* Dávid művészi éneke után *Vágvölgyi* Lajos dr. főbbi mondott hatásos gyászbeszédet. Az ünnepélyt a templomi kar gyászdala fejezte be. Délután 5 órakor a zsinagógában rekviem volt *Rosenberg* dr. főbbi emlékére. A templomot megtöltött közönség áhitattal halgatta *Vágvölgyi* dr. által mondott gyönyörű emlékbeszédet.

— **Halálozás.** E hónap harmadikán hirtelen elhalt *Temesvárott* özvegy *Heller* Sománé, néhai *Heiler* Somának, a *Laendler* gőzüzerszgyár volt vezérigazgatójának neje. A 47 éves uriaszony vérmérgezést kapott, amely gyorsan végzett vele. Két leánya és kiterjedt előkelő rokonsága gyászolja.

— **Brádi Brády** Lajos földbírtokos, Hunyadvármegye törvényhatósági bizottságának tagja 55-ik évében meghalt *Brádon*.

— **Zöld Márton** — magyar nemes. *Zöld* Márton ezredes régi kedves ismerőse az aradiaknak. A háború eleje óta parancsnoka a gyulai 2-ik honvéd gyalogezredből alakított népfelkelő ezrednek és akik ismerik — akár szolgálatban akár szolgálaton kívül — egyaránt a legmelegebb szeretettel emlékeznek meg róla. *Zöld* Márton ezredes, mint egyéves önkéntes kezdte katonai pályafutását és ma egyik legszebben dekorált tiszte a magyar honvédségnek. A hivatalos lap tegnapi száma újabb kitüntetését közli. A király *Zöld* Márton ezredesnek a magyar nemességet adományozta „Sisögárdi” előnévvel. A népszerű ezredes mobilizálása rokonszenvet fog keletetni széles körben.

— **Birtokeladás.** *Varjassy* Lajos dr.-né és *Lakács* István dr. főispáni titkár eladták kaszaperi száz holdas birtokukat hatszázezer koronáért.

— **A városi földek bérbeadása.** A gazdasági szék *Vannay* Gyula tanácsnok elnökiésével ma délelőtt kezdte meg a városi földeknek nyilvános árlejtés útján való bérbeadását. Azokat a földeket adták bérbe, amelyeknek bérleivel nem hosszabbították meg a szerződést. — Az árverésnél az az elv érvényesült, hogy egy évnél hosszabb időre egyetlen parcellát sem adták bérbe. Az árverésen nagyon sok gazda jelent meg és vett részt a licitációban s így a város több földdarabért száz perccel magasabb bérösszeget is kapott, mint tavaly. Egész délig tartott a városnéző udvarán a mozgalmas árverés, amelyet még délután is folytattak.

— **Hat megmérgezett huszár a pályaudvaron.** Bécsből jelentik: Szombaton a késő esti órákban a penzingi pályaudvarhoz hívták a bécsi mentőket, akik egy vonat kocsiában hat huszárt találtak súlyos mérgezési tünetek között. *Schalik* Ferenc 38 éves huszár már halott volt. *Tóth* József 21 éves, *Pap* Sándor 23 éves, *Makai* Lajos 29 éves, *Kovács* Sándor 29 éves és *Szaláncz* István 33 éves huszár pedig fejfájásról panaszkodtak és folyton hánytak. Ezenkívül a vonaton még több huszárt is gondozásukba vettek a mentők, akik könnyebb mérgezési tünetek között betegedtek meg. Az öt súlyosan sebesült huszárt az 1. számú helyőrségi kórházba vitték. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a huszárok Bécs felé való útjukban egy közbeeső állomáson egyik vonatból egy hordót emeltek ki, amelyről azt hitték, hogy pálinkát tartalmaz és itták a tartalmából. A hordóban valószínűleg *methyllalkohol* volt. A kórházba szállított huszárok közül hárman az éjszaka folyamán meghaltak.

— **Hustalan és zsirtalan napok.** A Közélelmezési Hivatal már elkészült a legutóbbi minisztertanácsban a hustalan napokról szóló határozat végrehajtásával. A hivatalos lap e heti számában közli majd *Windischgrätz* Lajos herceg erre vonatkozó rendeletét. Ezek szerint minden hét kedd és pénteki napján *hustalan napok* lesznek. Hust akár nyers, akár feldolgozott állapotban ezeken a napokon forgalomba hozni nem szabad. Tilos vendéglőkben, vagy kávéházakban hústól készült ételeket felszolgálni. A rendelet megtiltja a szárnyas, vagy vadhústól készült ételeket árusítani. Mindössze a könnyen romló húsajtákat szabad lesz kiszolgálni. Ép úgy mint a régebbi hustalan napokon. A hustalan napokon kívül *minden csütörtökön zsirtalan nap* lesz. A rendelet betartása alól a közlelmezési miniszter kivételeket tehet, olyan helyeken és olyan esetekben, ahol arra szükség mutatkozik, így kórházakban. Fontos ujtása lesz a rendeletnek, hogy *vendéglőkben ezentul csak egy hústétel szabad a közönségnek felszolgálni.* A rendelet ellen vétőket a rendőrbíróság hat hónapi elzárásra, vagy 200 koronáig terjedhető pénzbüntetésre ítéli.

— **Lakásrekvirálási tárgyalás.** Megirtuk, hogy *Seidner* Rezső zászlós és *Székely* Albert bankigazgató arra kérték a Lakáshivatalt, rekquirálja el a *Marta-gyárnak* a *Bohus-palota* második emeletén levő négy szobás lakását. Az érdekes lakásrekvirálási ügyet a Lakáshivatal holnap délután fogja tárgyalni.

— **Rehabilitált járásbírósi írodatiszt.** Megirta az Aradi Közlöny, hogy *Borlodán* György és *Kajután* János aradi járásbírósi írodatisztokat, akik végrendelet hamisítással voltak megvádolva, felmentette a bíróság. — Most folytatta le *Aknai* Andor táblabíró a fegyelmi vizsgálatot *Borlodán* György ellen. A fegyelmi vizsgálat felmentő ítélettel végződött.

— **Megalakult a faármegállapító bizottság.** Ma alakult meg a faármegállapító bizottság, a melynek hivatása lesz ellenőrizni, hogy a fakereskedők a maximális áron adják el a közönségnek a fát. A bizottság elnöke *Löcs* Rezső helyettes polgármester, a fakereskedők részéről *Jelinek* József és *Oravetz* Miklóst választották be a bizottságba, a fogyasztóközönség részéről *Czeiler* István mű- és épületasztalost és *Pál* Miklós főerdőtanácsost, az állami erdőgondnokság vezetőjét. A bizottság első ülését e hó 12-én tartja meg a városháza kisternében.

— **Az újvidéki szabók nem fognak ruhát varrni.** Újvidékről érkezik a hír, hogy az újvidéki szabómesterek küldöttségileg járultak *Profuma* Béla polgármester elé s felhívták figyelmét az egyre nagyobb arányokat öltő cernainségre. Kijelentették előtte, hogyha nem tud a Pamutközpontnál megfelelő mennyiségű cernát kieszközölni, kénytelenek lesznek a munkát beszüntetni és több ruhát *Újvidéken nem varrnak.* A polgármester megígérte, hogy a szabók helyzetét személyesen fogja a kereskedelmi miniszter előtt feltárni.

— **Egy család tragédiája.** Bécsből jelentik: *Kaltenberg* né a Duna parton férfi és nő ruhákat találtak a járőreknél. A rendőrség megállapította, hogy a talált holmik *Fabis* János esztergályos-segéd, a felesége és két leánya ruhái. *Fabis*ék néhány nappal ezelőtt eltűntek lakásukról, levelet hagytak hátra, amelyben bejelentik, hogy az elviselhetetlen nyomor miatt öngyilkosok lesznek.

— **A burgonya maximális ára.** Közhirre tesszem, hogy a közlelmezési miniszter a korai burgonyáért fizetendő legmagasabb árat métermázsánként a termelővel szemben 1918. augusztus hó 5—15-ig 55 koronában, augusztus 16—25-ig 45 koronában, 26—31-ig 35 koronában állapította meg. A sulyárhoz augusztus hó 5—15-ig mm.-ként 10 korona felár hozzászámítandó.

— **A Marosba fulladt orosz fogoly.** Nagy Orbán dr. jelentést tett a rendőrségen, hogy a strand és a zsillip között egy orosz fogoly hulláját fogta ki. A rendőrség részéről *Welf* Károly dr. tb. rendőrkapitány, *Prohászka* László dr. ügyeletes tb. főorvos és *Börcsök* Lajos detektív mentek ki a helyszínre. Küllerőszak nyomai nem voltak a hullán, valószínű tehát, hogy az orosz a fürdés áldozata lett.

— Megnyílik a Tánc kaszinó a Központi-szállodában. E hó 8-án, csütörtökön este nyílik meg Arad szenzációja, a budapesti mintára teljesen ujonnan és pompásan berendezett tánc-kaszinó a Központi szálló nyitott tetejű teli kertjében, amelyen Magyarország legjobb ének és táncatrakciói lépnek fel. A Tánckaszinó tagjai befogják mutatni a legmodernebb táncokat is.

— **Bali Mihály nyugtája.** Bali Mihály, aki csak a köztudatban hóhér, a valóságban azonban, mint ahogy ő saját magát nevezi, állami ítélvégrehajtó, igen derekas munkát végzett Nagyváradon, ahol három orosz foglyon hajtotta végre az állami halálos ítéletet. Ugy látzik, hogy a háboru alatt az akasztás is megdrágult, mert a három kivégzésért — egy akasztás csak pár percig tart — összesen hat-száz koronát számított fel Bali Mihály s ezt az összeget az alábbi nyugta tanúsága szerint meg is kapta. Ez a nyugta így szól:

Alulírott elismerem, hogy a Nagyvára-

don 1918 augusztus 1-én Nagyváradon a 34-ik huszárezred kaszárnyájának udvarán kivégzett három orosz hadifogoly kivégzése körül teljesített kötelességem, során felmerült költségeim előlege fejében 600. azaz hat-száz koronát felvettem.

Bali Mihály,

állami ítélvégrehajtó.
Az érdekes irás, mint a statáriális világ egyik érdekes dokumentuma, a nagyváradai 34-es tüzérek irattárába került.

— **A m. kir. budapesti 1. honvédhuszár ezred rokkant. özvegy- és árvaalap kezelősege** felkéri rang és rendfokozat különbség nélkül az ezred sebesülés, betegség vagy hadifaradalmak következtében megrokkant tagjait, elesett hősök özvegyeit és árváit, hogy amennyiben segílyre szorulnak, eziránti kérvényüket szeptember 1-ig a m. kir. 1. honvéd huszárezred pót század parancsnokságának Budapest okvetlen nyujtsák be. A kérvényhez vagyontalansági bizonyítvány csatolandó.

Megszerették a kis osztrákokat Aradon

(Látogatás az apró vendégeknél. — Jól érzik magukat a gyermekek.)

Az osztrák tengerparton üdülésre cihelyezett magyar gyermekekkel szemben tanusított bánásmódot megítélhetjük abból a levélből, a melyet egy felügyelőnő Isolából írt férjének 22-én; egy 24 oldalas levélben a többek közt a következőket írja a felügyelőnő:

(Levél Abbázliából.)

„Első levelém” — írja az asszony — nagyon keserves volt, de ez a levelém még szomorubb lehetne, ha elakarnálak szomorítani. A sorsunk itt az, hogy túrnunk kell, de a türelmünk már fogytán van. Itt valósággal internálva vagyunk. Az élelmezésünk nem kielégítő. Látjuk ugyan, amint az *urak számára nagy talakban peccsenyüket* visznek, nekünk, meg a gyerekeknek azonban *kenyér sem jut*. Nagy baj az is, hogy a lakosság velünk szemben elenségesen viselkedik. A gyerekek mind lefogytak, ahelyett, hogy meghiztak volna. Csak a napsütés látszik meg rajtuk. Nem tudom leírni, milyen keserves volt különösen az első három nap. Azok az igéreték, amelyeket a képviselőházban az uraktól kaptunk, a tengerbe fulladtak. Nem vagyok képes leírni az első három napot, mert nincs hozzá erőm. *A szó legtellesebb értelmében koplalunk. A felügyelőnők versenyt sirtak a gyerekekkel.* Az intézők mindent megígérték, csak túrjünk és valóban az ellátás megváltozott egy időre, de egyéb ígéreteiket egészen a mai napig nem váltották be. A gyerekek kedélyére rossz hatással van az is, hogy a szomszédos erdőben folytonosan próbálövéseket tesznek, nyilván ijesztgetésünkre. A gyerekek azt hiszik, hogy már jön az ellenség. Más örömeik, mint a fürdés és a napienyben való sütkérezés nincs. Ha vendégek érkeznek, vagy mi megyünk valahová, akkor *énekeltetik a szegény gyerekeket, pedig vigasztalni kellene őket, hogy ne sirjanak.*”

Ez a levél semmi olyat nem tartalmaz, a mi ellenkeznék a valósággal, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy Vadnay Tibor kormánybiztos, aki személyesen győződött meg a tarthatatlan állapotokról, sürgősen interveniált az osztrák illetékes köröknél.

Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy Magyarország lakossága a szivtelen példát nem utánozza, örömmel látjuk, hogy a magyar családok az egymás után kipattanó botrányok ellenére is, csak a szívük sugallatát követik és

szeretetteljes bánásmódban részesítik a kis osztrák gyermekeket.

(Kart karba füzve.)

Csak harmadnapja időznek Aradon az ifju osztrák vendégek s már is mintha hozzánk tartoznának. A forgalmasabb utcákon sétáló gyermekcsoportokkal találkozunk, a Marospart és a park csendjét a rendes mértékeket felülmúló lárma és kacagás zaja veri fel s ha közeledünk a játszó csoportokhoz, német szó áll meg fülünket, vidáman szórakozó osztrák gyermekekkel állunk szemben.

A vendégeket gyorsan szeretőibe fogadták az egyes családok. Beszéltünk asszonyokkal, akik úgy nyilatkoznak, hogy már is *úgy érzik, mintha saját gyermeküket gondoznák.* Örömmel beszélnek el, hogy gyermekeik nagyon gyorsan összebarátkoztak az új családtagokkal, ami valóban úgy is van. Kar a karba füzve, élénk beszélgetésbe merülve sétálnak magyar és osztrák gyermekek, sok esetben nem értik ugyan egymás nyelvét, de ez nem akadályozza a barátkozást. Az egyes családok még a vendégek érkezése előtt kioktatták gyermekeiket, hogy milyen viselkedést tanusítsanak a kis osztrákokkal szemben. A szülők tanítása nem veszett kárba, mert igazán megható az a megértő, szeretetteljes érintkezés, amelyet az aradi gyermekek új játszótársikkal szemben az első pillanattól kezdve meghonosítottak.

De jól is érzik magukat Aradon az idegen gyermekek. Az a természetes, félénk, tartózkodó magatartás, amely a megérkezést még előkötötte egész valójukat, már megszűnt, felolvadt az irányukban megnyilvánuló nagy szeretet láttára. Az első napon húzódo, hallgatag gyermekek ma már közlekenyek, nyiltszíven elcsevegnek ellátóikkal. Megkérdeztük a Wesselényi-utcában elhelyezett egyik értelmes osztrák leánykát, hogy hogyan érzi magát Aradon.

— Nagyon jó itt, — felelte boldogan — már nagyon megszerettem a németet. Az első nap még sokat busultam és óhajtottam volna visszatérni szüleimhez, de most már igazi örömmel élvezem ezt a kirándulást.

— Milyen a koszt? Mit kaptál például ma vacsrára?

(Felét az édes anyámnak . . .)

Az okos gyermek összeráncolta homlokát és megerőltetve egy kissé az emlékező tehetségét, fontoskodva mesélt.

— Leves, zöldbab hussal, tészta és egy szelet kenyér. (szegénykénél a kenyér külön fogásnak számít.) De mindég igen jó ételeket kapok és eleget. A reggeli tejeskávé egy szelet kenyérral s délben és este is van hús.

Már a megérkezéskor feltűnt az állomásnál egy hat éves kis fiú, aki folytonosan keservesen sirt és nem lehetett semmivel megvizasztalni. Ma felkerestük a családot, ahol elhelyezték őt és érdeklődtünk, hogy megvizasztalódott-e már. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a kis fiú még mindig nagyon szomorú, állandóan a szüleire gondol. Szelid, jó gyerek, jóízűen eszik, de étkezés közben is sokszor sírásra fakad s ha kérdezik, akkor így felel:

— *Szegény jó anyámnak nincs odahaza kenyere, ezért busulok.*

Könnyes szemmel mesélte el a gyereket gondozó asszony, hogy a jószívű kis fiú a tegnapi vacsoránál *kettévágta kenyereit és kijelentette, hogy az egyik darabot szeretné elküldeni édesanyjának.*

Hogy megvizasztalják, megígérték, hogy teljesítik kérését s azóta a gyermek valóban vigabb.

Kardos Géza dr. igazgató elmondotta kérdésünkre, hogy a gyermekek elhelyezése a legjobban sikerült. Néhány helyen ugyan változtatást kell eszközölni, de ez nem jár semmi akadálytal, mert *százdával vannak újabb jelentkezők, akik hajlandók elvállalni osztrák gyermekeket.*

A kis osztrákok napi szórakozása is teljesen kielégítő. A játszáson kívül nagyobb sétákat tesznek, fürödni járnak s a jövő héten megkezdődnek a kirándulások Világostá és a környék szőbb helyeire.

— Egy igen nagy kéréssem is lenne Arad város jószívű családjaihoz — jelentette ki végül Kardos dr. — Az osztrák gyermekekkel jött kísérők közül 14 tanítónőt és hat tanítót nem tudtuk mindezüdig elhelyezni. Aki hajlandó lenne gondoskodni ellátásukról, jelentse be ezen szándékát a növédelmi, vörös kereszt egyesületekben, vagy pedig a gyermekmenhelyben.

Azt hisszük, ennek a kérésnek a teljesülése nem jár majd nagyobb akadálytal, mert ahol 450 gyermeket el tudtak helyezni, ott husz felöltöttek is találnak majd helyet.

(Válaszok az elhelyezésben)

Meg kell még említenünk, hogy a városban elterjedt hír szerint, nagyon sokan visszaadták a vendéggyermekeket, mert nem kapták ki egyszerre a megfelelő élelmiszer mennyiséget, mint azt remélték. A hír így nem fedi teljesen a valóságot. Vannak ugyan olyanok is, akik emiatt léptek vissza vállalt kötelezettségüktől, de a legtöbb esetben más az indító ok. Hogy csak egyet is megvilágítsunk, elmondjuk a következő esetet:

Az állomás szolgálatot teljesítő egyik vasutasnak, feltűnt tegnap egy nagy hátizsák terhe alatt roskadozó kis gyermek. Beszédbe elegyedett vele s ekkor kitűnt, hogy a kis fiú nyaralásra idehozott osztrák gyermek, aki mindenáron haza akart utazni.

Szemere Kálmán állomásfőnök beküldötte a kis fiút a gyermekmenhelyre, ahol hamarosan kiderült a tényállás. A gyermeket ellátó családban nem tud senki németül s annyira elkészerítette a kis osztrákot, hogy nem beszélhet senkivel, hogy hazautazásra határozta magát. A család látva, hogy a gyermek nem szeret köztükben, ma visszaadta a megbízatást.

Ehhez hasonló eset már több is előfordult.

LEGUJABB.

Lloyd George üzenete. — Ez lesz az utolsó téli háború.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Augusztus 5-én este hozták nyilvánosságra az egyesült királyságban, az angol gyarmatokban és az Egyesült államokban Lloyd George követhető üzenetét:

— A háború negyedik évfordulóján azt izenem az egész britt birodalomnak, hogy tartson ki. Azért szálltunk harcba, hogy kivívjuk oly nemzetek szabadságát, amelyeket a nyers erőszak támadott meg és kizsákmányolt. Mi akarjuk bizonyítani, hogy egyetlen nemzetet sem lehet kiszolgáltatni a militarizmus nagyra-vágyásának anélkül, hogy utól ne érje a világ szabad nemzeteinek a megtorlása. Tartsatok ki, mert a győzelemre való kilátások sohasem voltak oly fényesek, mint éppen ma. Most van félve annak, hogy Németország urai elvetették azt a józan megoldást, amelyet a szövetségesek ajánlottak. Levette végre a mérséklet álarcát, felosztotta Oroszországot, rabságba hajtotta Romániát és megpróbálta magához ragadni a hatalmat akkor, amikor arra vállalkozott, hogy utolsó kétségbeesett támadásával legyőzze a szövetségeseket. Kétségtelen, hogy a szövetségesek seregeinek legyőzhetetlen vitézségének az érdeme, hogy a világ meghódításának ez az álma, amelynek kedvéért gögjükben háborút indítottak, sohasem fog megvalósulni. A csatát azonban még nem nyertük meg. A hatalmas porosz autokrácia erőszakkal, vagy cselrel még tartja magát, hogy elkerülje a vereséget és a militarizmus életét továbbra is biztosítsa.

Nem próbálhatunk úgy véget vetni a há-

boru borzalmainak, hogy örökségül hagyjuk azokat gyermekeinknek. Minthogy magunkra vállaltuk ezt a feladatot, el is kell azt végezni mindaddig, amíg igazságos és tartós megoldásra nem jutunk. A világot a háborútól teljes bizonyossággal más uton nem lehet megszabadítani. Tartsatok tehát ki.

Genf. Londoni jelentés szerint Lloyd George a liverpooli munkások küldöttsége előtt kijelentette, hogy a háború egy éven belül okvetlenül eldőlt. A mostani téli hadjárat az utolsó téli hadjárat lesz a szenvedő emberiség részére.

Berlin. Arden tábornok a Berliner Tagblattban a helyzetről ezeket írja: Csak az a csata veszett el, amelyet a hadvezér is elvesztettnek tart. győzelmi akarat biztosítja magát a győzelmet. Ez a teoria és amelyet a történelem is számtalan példával igazol, nem jogosulatlan. Ennek ellenére azonban a közvélemény a német visszavonulás folytatásában a német vereséget akarja látni. Ez az ítélet azonban alaptalan. A német vonal visszavonása nem az egész frontra, hanem csak a jobb szárnyra terjed ki, amely féljobb hátra kanyarulatot végzett s amelyet valószínűleg folytatni is fognak. De a front pivotja Rheimstől az Argonnekig teljesen megingathatatlan. Ilyen fordulat ebben a háborúban is sok nagy győzelem kiindulási pontja volt. Különben a mostani támadás alkalmával Gourand tábornok a jobb francia szárnyra 4 kilométerrel ment vissza és fontos területeket adott fel. Ez volt oka, hogy stratégiai támadási terünk nem sikerült.

Az alkamarás hatszázezer koronás vacsorája.

(Nem létező erdők a román határon.)

Budapestről jelentik: A főkapitányság bünyügyi osztályán Keresztessy Gyula dr. rendőrtanácsos Pál György dr. rendőriogalmazóval együtt napok óta nagyobb szabású bünygyben folytat nyomozást. Az ügy főszereplője Nagy Andor 25 éves fiatalember, aki Pesten igen nagy lábon élt, a mulatóhelyeken mindenütt ismerték és saját automobilján járt. A detektívek viselt dolgai után kutatva megállapították, hogy hatszázkoronás vacsorákat rendezett egy margitszigeti vendéglőben. Nagy Andor, aki nőember, anyósának, özvegy Szűcs Ferencnének Városmajor-utca 40. szám alatt levő házában lakott a feleségével. Nagy Andor mindenütt földbirtokosnak és a 82. gyalogezred rokkant katonájának mondta magát és szélhámosságait úgy követte el, hogy Kállay Nagy Adorján cs. és kir. kamarás és malomszéki Kállai Adorján a Szt. Johannita és máltai rend lovagja néven bemutatkozva elmondotta, hogy a román határon levő Căineni községben nagy erdősége van, amelyen hatszáz waggon saját termésű tűzifája van eladásra. Ekként Feuerstein Samu kolozsvári kereskedőt 60.000 koronával. Lohner és Köstler budapesti fakereskedőket 79.000 koronával és Elefánt Zoltán ungvári kereskedőt 20.000 koronával megkárosította, de a nyomozás tovább folyik, mert gyanu van arra, hogy a károsultak száma sokkal több.

A kicsalt pénzből Nagy Andor Békésmegyeren elegáns villát vásárolt, ahol a detektívek tegnap délután házkutatást tartottak. Mikor Nagy Andor megtudta, hogy feljelentették, megszökött. A rendőrség körözölevelet bocsátott ki, mely szerint Nagy Andor 170 cm. magas, szőke, nyurga, elegáns, beretvált arcú fiatalember, szőkékör zöldre ruhát viselt. Kiderült, hogy a szélhámos álbirtokos a Közélemezési Hivatalban is gyakran megfordult és ott előkelő összeköttetéseire hivatkozva, szállítási igazolványokat akart kijárni.

Nagy Andor a román betörés idején jött Budapestre, ahol felkereste Hellay Bélát, a Háztulajdonosok Szövetségének igazgatóját. Itt Ugron Gábor volt miniszter és Unkelhauer horvát miniszter rokonának mondta magát és azt állította, hogy házat akar vásárolni. Később megismerkedett Nagy Dezső dr ügyvéddel, akinek már, mint Kállay Nagy Ákos meghatalmazott miniszter mutatkozott be és azt mondotta, hogy az atyja kegyelmes ur és Csikmegyében kastélya van.

Nagy Andor ezután Nagyszebenbe utazott, ahonnan Heltai Bélához levelet intézett, amelyben 300 waggon tűzifára tett ajánlatot. Heltay a Lohner és Köstler-cégnek átadta az ajánlatot és a cég egyik tagja el is ment Nagyszebenbe, ahol Nagy Andor elvezette egy udvarba és két rakás fára mutatva, azt mondotta, hogy ebből a minőségből fog szállítani. Mindjárt meg is csinálták a kötlevelet és a fakereskedő 79.000 korona előleget fizetett ki a szélhámosnak.

Julius 22-én Nagy Andor ismét Pestre jött, felkereste Heltayt, akitől 20.000 koronát kért egy Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra kiállított csekkre. Heltay az összeget kifizette és mikor a csekket be akarta váltani, akkor kiderült, hogy nincs rá fedezet.

Feuerstein kolozsvári fakereskedővel Nagy Andor a kolozsvári Newyork-kávéházban ismerkedett meg. Itt Sztéryni József rokonának mondta magát és igen előkelő összeköttetéseire hivatkozott. Ekkor vele volt felesége és

A kávések ismét felemelték az árakat.

(Hatósági beleegyezés, amelyről senki sem tud.)

A kávéházi törzsvendégeket ma a fizetésről kellemetlen meglepetés érte. A kávéházi főirak tíz fillérrel többet vontak le feketéért, kapucinerért, tejeskávéért.

— Főur, tévesen adott vissza. Még tíz fillér visszajár, mondogatták a törzsvendégek.

Nem tévedés, kérem alássan! jelentette ki minden kávéházi főpincér. Mától kezdve minden megdrágult tíz fillérrel.

Sokan belenyugodtak a változhatatlanba. Akadtak azonban kávéházi bolsevikiek, akik — bár kifizették a tíz fillérrel megdrágult cechet — nem törődtek bele a drágításba és meginterpellálták a tulajdonosokat. Az interpellációkra kapott válaszok ezek voltak:

— Minden megdrágult. Különben is a hatóság beleegyezésével emeltük az árakat.

A válaszokat a vendégek tudomásul vették, az Aradi Közlöny tudósítója azonban nem, hanem utána járt annak, hogy milyen hatósági beleegyezéssel emelték fel a kávések az árakat.

Mindenek előtt felkerestük Lócs Rezső helyettes polgármestert, a közlelmezés vezetőjét, aki a legnagyobb csodálkozással hallotta azt a közlésünket, hogy a kávések a hatóság beleegyezésével emelték fel az árakat. A helyettes polgármester a következőket mondotta:

— A leghatározottabban kijelentem, hogy én nem egyeztem bele, hogy a kávéházi árakat felemeljék. Nálam nem járt senki, hozzám egyetlen kávések sem fordult kérelemmel. De ha ez még is történt volna, én nem egyeztem volna bele az árak felemelésébe, hanem a kávéseket az árvizsgáló-bizottsághoz utasítottam volna.

Felkerestük Bittner Róbert helyettes fő-

kapitányt, aki a következőket mondotta:

— Pénteken nálam járt egy nagy kávéház tulajdonosnője és bejelentette, hogy a kávéháztulajdonosok felemelik a kávéházi ételek árát. Én a bejelentést nem vettem tudomásul, mert ez nem is tartozik a hatáskörömbe, viszont meg sem tilthattam az árak felemelését, mert a kávéházi árakat nem a rendőrség állapította meg s így nem a rendőrség dolga, hogy az áremelést engedélyezze, vagy ne engedélyezze. Engem azonban privátim érdekelt a dolog és megkérdeztem, hogy miért emelik fel az árakat? Azt a választ kaptam, hogy a város egyáltalán nem ad a kávéháztulajdonosoknak semmit. Tejet nem kapnak a hatóságtól, kénytelenek tehát kofáktól drága pénzen tejet vásárolni. Tojást sem kapnak maximális áron. A kenyér, amit a várostól kapnak, kevés s így kénytelenek drága lisztet beszerezni. Így vannak a vajjal is. Maximális áron egy deka vajot sem kapnak, kénytelenek tehát vajot jóval a maximális áron felül vásárolni. A kávések tehát mindent nagyon drágán szereznek be s így ők indokoltnak tartják az árak felemelését.

— Hogy indokolt-e az árak felemelése, vagy sem, azt állapítsa meg az árvizsgáló-bizottság, mondotta, a helyettes főkapitány. Ha az árvizsgáló-bizottság megállapítja az irányárakat az első- és másodrangú kávéházak részére, a rendőrség majd ellenőrizni fogja, hogy be is tartják-e ezeket az árakat. Ismétlem, hogy a hatóság nem egyezett bele az árak felemelésébe, de azt nem is akadályozta meg.

A hatósági beleegyezésről, amelyre a kávések hivatkoznak, tehát sehol sem tudnak.

inasa is. Később több helyen *Kállai Béni* volt közös pénzügyminiszter fiának, majd *Sándor Lisztó főkapitány rokonának* mondotta magát.

A nyomozás során kiderült, hogy tavaly már összeköttetése volt a rendőrséggel. Akkor az állatvásárpénztárt károsította meg 5000 koronával. Ekkor is ki akarták tiltani a fővárosból, de később előkelő rokonságára való tekintettel a kitiltást visszavonták.

Nagy Andor ez időben kereskedelmi tengerészeti hadnagy uniformisban járkaít és a postaigazgatóság által kiállított személyazonossági igazolvánnyal igazolta magát. Tavaly Nagy Andornak még nem volt autója, ekkor gyakran lehetett látni homokfutóján, amint a Stefánia-úton maga hajtott.

Feleségével, *Szücs Ferenc* volt állampénzügyi főpénztáros leányával egy hadikórházban ismerkedett meg, ahol Nagy, mint sebesült feküdt és ahol a leány önkéntes ápolónő volt. Csak jóval a házasság után tudta meg az előkelő államhivatalnok családja, hogy ezélhámmal van dolguk. *Szücs Ferenc* emiatt elmebajos lett és csakhamar meghalt.

Az utóbbi hetekben Nagy Andort csaknem naponta látták a Belvárosi kávéházban, ahol képviselők és városatyák társalgásban fordult meg. Itt mindenki méltóságos úrnak szólította az ál-kamaráét.

KÖZGAZDASÁG.

= **Tőzsde.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A mai értéktőzsdén a következő zárókurzusok voltak: Magyar hitel 1345, Osztrák hitel 905, Agrár bank 1074, Fabank 977, Hazai bank 659, Kereskedelmi bank 5990, Magyar bank 978, Concordia 920, Salgótarjáni 1199, Rimamurányi 1135, Fegyvergyár 1170, Ganz-Danubius 4210, Adria 1870, Atlantika 1433, Osztrák-magyar államvasut 1043, Clotild vegyipar 680, Nasici taningyár 3495.

= **Makói pénzügyintézetek érdekközössége** a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja úján érdekközösségi megállapodást létesített a *Makói Népbank* r.-t.-gal. Ennek az intézetnek folyó hó 5-én pozsonyi *Eckhardt Vilmos* orsz. képviselő elnökelete alatt megtartott rendkívüli közgyűlésen, elhatározottat az alaptökének 2000 darab 100 korona névértékű részvény kibocsátása által 1 millió 300 ezer koronáról, 1 millió 500 ezer koronára való felemelése. Az új részvények darabonként 155 korona áron kerülnek kibocsátásra, amely műveletnek keresztül vezetése után az intézet részvénytőkéje és tartalékai a két millió koonát meg fogják haladni. A közgyűlésen az igazgatóság tagjaivá megválasztottak: *Konrád Ottó*, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aligazgatója, *Hargitay Bertalan*, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának főnöke, földéaki *Náray Géza* és *Zombory Rónay Béla* nagybírtokosok, a felügyelő-bizottság tagjává pedig *Gara Márton*, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának főnökhelyettese.

= **A paradicsom és dinnye legmagasabb ára.** A zöldség- és gyümölcsforgalmi intézőbizottság augusztus hó 8-tól augusztus 15-ig bezárólag a paradicsom és dinnye árait a következőképpen állapította meg: Paradicsom kilója 124 fillér, faj sárgadinnye 120 fillér, közönséges sárgadinnye 80 fillér, faj görögdinnye 92 fillér, közönséges görögdinnye 66 fillér. Ezek az árak a kicsinybeni forgalomban érvényesek s ezeknél többet a fogyasztó közönség nem tartozik fizetni.

= **Kádár segédek sürgős felmentése.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter 138.033—1918. számú rendeletéből kifolyólag közhírré teszem, hogy az országszerre mutató hordóhiányra tekintettel a mögöttes országrészben szolgálót teljesítő kádár iparosok és kádársegédek felmentése az érdekelt szőlőbirtokosok egyesülete, valamint hordókészítéssel foglalkozó iparosok által a legsürgősebben kérelmezendők. — Felhívom ennél fogva nevezetteket, miszerint

felmenteni kért egyének személyi adatainak bementése és a felmentési névjegyzék megszerkesztése céljából mielőbb jelentkezzenek. *Varjassy Lajos* polgármester.

Fővárosi cégek visszaélései cipőkkel.

(Eljárás az aradi rendőrségen. — A szakértők kihallgatása.)

Az *Aradi Közlöny* részletesen beszámolt arról a feljelentésről, amelyet *Kutányi Ferenc* adott be a Népruházati Bizottság ellen. A Népruházati Bizottság kiutalt cipőket a *Kutányi cégnek*, amely kiutalást részben a *Moskovitz* fatalpu cipőgyár, részben pedig *Cziment Henrik* cipőnagykereskedő fogatosította és szállította le a cipőket a cégnek. A mikor a cipők megérkeztek és *Kutányi* a csomagokat felbontotta, megállapította, hogy a cipők oly silány minőségűek, hogy egy kereskedő, aki a jó hírnévre ad valamit, egyáltalán nem hozhatja forgalomba azokat. Jelentést tett a rendőrségnek és jegyzőkönyvet véteztett fel az esetről. Egyben pedig feljelentést tett a rendőrségen a Népruházati Bizottság ellen.

Szilágyi László dr. rendőri büntetőbíró ma hallgatta ki ebben az ügyben *Münz Márton* és *Lévay Adolf* szakértőket. *Kutányi Ferenc* megismételte panaszát és egyben szigorú büntetést kért azok ellen, akiknek hanyagságából és hibájából ilyen cipőket forgalomba hozhatnak. Egyben bejelentette, hogy kártérítési igényét egy másik tárgyalás alkalmával be fogja jelenteni, mert a pénze az áruhan fekszik, eladni semmit sem bír, mert az áru a rendőrségen marad letétben. A kamatvesztésért tehát szintén igénykeresettel fog fellépni. A Népruházati Bizottságot pedig értesítette, hogy a cipőket az aradi rendőrségen letétbe helyezte és rendőrségre bocsátja a bizottságnak.

Münz Márton szakértő kijelentette, hogy a cipők a lehető legrosszabb minőségűek. A bőrcipők ragasztott talppal vannak megtalpalva, a melyek csak addig tartanak, míg vízben nem járnak vele. Azután szétmegy, szétmállik az egész talp. A felsőbőr szintén rossz és silány minőségű. A fatalpu bakancsoknál a felső bőr oly rossz, hogy az már a második felhúzásnál elreped. Megállapította, hogy *árdragítás is forog fenn*, mert a fatalpu bakancsokba sokkal nagyobb ár van feltüntetve, mint amennyit az idevonatkozó miniszteri rendelet megállapít.

A fatalpu bakancsok gépmunka és oly silány kidolgozásuk, hogy az egyik pár bakancsnál például, az egyik sarok és talp sokkal magasabb, mint a másik. A belső kidolgozás pedig annyira rossz, hogy a felhúzása egyenesen életveszélyes, mert minden szeg kiáll belőlük és könnyen megsértheti a lábat. Ugy a cipőket, mint a bakancsokat használhatatlan, silány árunak minősítette.

Lévay Adolf hasonló véleményt mondott és kijelentette, hogy neki, mint cipőkereskedőnek, még akkor sem kellenének a cipők, ha azokat a Népruházati Bizottság ingyen adná.

Münz Márton az ügy epilógusaként egy sürgős beadvánnyal fordult *Mály Ferenc* miniszteri tanácsoshoz, a Népruházati Bizottság elnökéhez, hogy hasonló szabálytalanságok elkerülése végett, azt a bőrt és talpanyagot, amelyet eddig az ilyen nagyobb cégeknek és gyáraknak utalt ki és osztott szét, vonja meg ezektől és ossza szét a vidéki cipészek között, akik minden bizonynyal elszörendü munkát fognak produkálni. Evvel egyttal kizárják azt is, hogy az ilyen cégek a közönség és cipőkereskedő rovására, silány és használhatatlan árut hozzanak forgalomba.

Mint értesülünk, *Purjesz Lázár* cipőkereskedő is most kapta meg a kiutalt cipőket és bakancsokat, amelyek ugyanolyan minőségűek, mint voltak a *Kutányi Ferencnek* kiutalt cipők.

A rendőrbírósa a további eljárás céljából Budapestre küldi az aktákat.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Ma, kedden, augusztus 6-án:

Az összes tagokkal teljesen új műsor.

LEGUJABB HIREK.

Erkezett éjjel 3 órakor.

— **Bécs főrabijja meghalt.** Bécsből telefonálja tudósítónk: *Güdemann* dr., Bécs város főrabijja ma meghalt. A 80 esztendő főpap európai híri hitszónok volt és főként bibliamagyarázatai voltak híresek.

— **Orlando Párisban.** Chiassóból jelentik: Olasz újságok jelentése szerint *Orlando* miniszterelnök a főhadiszállásról Párisba utazott, ahol a legfőbb haditanács tagjaival tanácskozott és aztán visszatért Rómába.

— **A cári családot Spanyolországba viszik.** Genéből jelentik: A *Temps* értesítése szerint a bolsevik kormány beleegyezett abba, hogy a cári családot Spanyolorzágnak átadják.

— **Wilson a frontra megy.** Bernből jelentik: Olasz lapok értesítése szerint *Wilson* azt a kívánságát fejezte ki, hogy meglátogatja az entente-frontot. Az elnököt a kormány több tagja fogja elkísérni.

— **A csehek Orenburgban.** Bernből jelentik: Az *Intelligensblatt* értesítése szerint egy *cseh dandár elfoglalta Orenburgot*, Oroszország egyik jelentős kereskedelmi gócpontját.

— **A monarchia oroszországi ügyvivője.** Bécsből telefonálja tudósítónk: Jól értesült diplomáciai forrásból azt a felvilágosítást kaptam, hogy hosszabb idő óta elhatározott dolog, hogy a monarchia Oroszországban képviselőt rendez be és diplomáciai ügyvivővé *Franz* bárót nevezik ki. A kinevezés azért késett, mert *Franz* báró spanyol betegsében megbetegedett és nem akartak mást kinevezni s várták felgyógyulását. *Franz* báró most már teljesen egészséges és nemsokára Moszkvába utazik. *Franz* báró megkapta a követi címet. Az orosz szovjet kormány már hitelesítette *Franz* báró megbízását. Körülbelül harmincan kísérik el a monarchia ügyvivőjét Moszkvába. *Franz* báró most Bécsben tartózkodik és élénk tárgyalásokat folytat megbízatásának főbb pontjairól az illetékes körökkel. Főfeladata a hadifoglyok hazaszállítása lesz. Eddig ugyanis a hadifoglyok hazaszállítása érdekében a dán követség közvetített és legutóbb is körülbelül 20—30.000 hadifoglyot szállítottak haza.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

őzv. Heller Sománé,

néhal *Heller Soma*, a *Laendler* gőztűrés-gyár volt vezérigazgatójának neje,

f. hó 3-án este 10 órakor életének 47-ik évében, rövid, de kínos szenvedés után Temesvárott vérmérgezés következtében elhunyt.

Temetése kedden 11 órakor M.-Pécskán megy végbe.

A megboldogult jósága közismert volt és általános szeretetnek örvendett. Halálát gyermekei *Böske* és *Ilonka*, veje *Hirschl Ernő*, unokája *Hirschl Kárika* és testvérei *őzv. Reiner Dávidné*, *Braun Adolf*, *őzv. Szántó Sománé*, *őzv. Elefánti Józsefné*, *őzv. Patak Emilné*, *Braun Vilmos* gyászolják.

Az V. kerületi mélyen tisztelt vásárló közönséget tisztelettel kérem, hogy hatósági élelmiszer igazolványaik cégenhez leendő átírása által nb. támogatásukban részesíteni sziveskedjenek.

Hatósági vevőimet törzsvevőimnek fogom tekinteni, kiknek lekötelező szives pártfogását pontos, lelkiismeretes és előzékeny kiszolgálással viszonzom s különös gondot fordítok arra, hogy igényeik egyéb cikkekben is elsősorban nyerjenek kielégítést.

Kérésem ismétlése mellett vagyok kiváló tisztelettel

MAJER DEMETER

fűszerkereskedő, Thököly-tér 8.

GÉCS KÁROLY

Építészeti irodája
 Arad, Deák Ferenc-u. 38.
 Elvállal mindennemű építkezést, átalakítást, javítást; tervezést és költségvetést, modern szakzerű kivitelben jóállás mellett méltányos árakban. 5323

Szobafestő és mázoló

iparágba vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal ugy helyben mint vidéken

Szirbik Sándor

szobafestő és mázoló
 Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4958

ECETSÁV

vegytiszta, 50 fokos, étkezésre alkalmas, kislányban és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3043

Fried Mór

fűszerüzletében Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések önköltségen felszámított ballonban vagy kis bordóban 15 kg.-tól előleg és utánvétellel. — Telefon 1006.

Butorhitel!

Minden hitelképes vevő beszereshet háló-, eszdlő-, konyhabutorokat, irodai, üzleti, vendéglői és kerti berendezéseket, kárpitos és asztalos munkát, fa- és vasbutorokat, készpénz, részletre és kölcsönfizetésre, melyek a vételárba betudandók, a következő feltételek mellett:

- 100 korona vételár után fizet hetenként 60
- 500 korona vételár után fizet hetenként 3.-
- 1000 korona vételár után fizet hetenként 6.-
- 5000 korona vételár után fizet hetenként 30.-

5 éven át nyereségny részesedéssel. Bővebb felvilágosítást nyújt:

Garai Károly

butorkereskedő, Asztalos Sándor-utca 5. szám. 4062

A világítási rendelet határozatait a fényhatás esőklonése nélkül csakis

TUNGSRAM

60 wattos lámpákba! lehet beírtani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrámlámpákat.

Meghívó!

A Pankotai Népbank Részvénytársaság

az 1918. évi július hó 28-iki közgyűlés határozatképtelensége folytán f. évi augusztus hó 11-én délelőtt 11 órakor Pankotán, az intézet saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek az alapszabályok figyelembe tartása mellett, ezennel tisztelettel meghívotnak. Pankota, 1918. augusztus hó 1.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
 2. Igazgatósági javaslat a részvénytőkének 1000 drb. 1000 koronás új részvény kibocsátása által, 1.000.000 koronáról 2.000.000 koronára leendő felemelése iránt.
 3. Az alapszabályok módosítása és felhatalmazás az igazgatóság részére cégbíróság által, esetleg kívánt módosítások, illetve pótlásoknak saját hatáskörében leendő eszközlésére.
 4. Esetleges indítványok.
- Kivonat az alapszabályokból ugyanígy mint az 1918. július 18-iki számban. 5128

(Utánnomás nem díjazatik.)

980-1918.

Hirdetmény.

Végegyháza csanádmegyei községben (vasuti megállóhely: Mezőkovácsháza) 2 drb. eredeti szimentháli fiatal tenyészbika, takarmányhiány miatt folyó évi augusztus hó 12-én délelőtt 11 órakor a község-házánál tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni. Végegyháza, 1918. augusztus 2-án. 5547

Előjáróság.

HARISNYAKLINIKA Arad, Ferdinánd-u. 3. sz.

A harisnyák helyben 4 nap alatt készülnek. Rossz és levágatlan fejtől mástól pár női harisnyából készitünk egy pár kifogástalan, jó harisnyát. Két pár rossz férfi harisnyából egy pár jó harisnyát. Ara páronként K 1.50, Vidéki megrendelések posta útján legpontosabban eszközölhetnek. 4971

1133-1918. szám.

Apatelek község előjáróságától

Hirdetmény.

Apatelek község előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a farsai főszolgabíró ur által 2528-1918. szám alatt Apatelek község részére kiadott hatósági rézgállic Apatelek község-házánál a következő napokon lesz ad arra illetékes szőlőbirtokosok között kiosztva.

1918. augusztus 7. azon apateleki szőlőbirtokosok részére, kik Kurfakér községben laknak.

1918. augusztus hó 8. az összes apateleki szőlőbirtokosok részére — azoknak kivételével, kik Kurtakér községben laknak.

A rézgállic kiosztása naponta reggel 7 órakor veszi kezdetét, készpénz fizetés ellenében.

Apatelek, 1918. augusztus 2.

5554

ELŐJÁRÓSÁG.

Használt ólom megvételeire kerestetik.

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbetegségeket, ideggyengeséget, valamint női bajokat. Bevittek: „Erlieh 606.” módosított legújabb szerivel. — Vénérizgállic Wassermann tanár módszerrel. — Műnek külön fejezet. — Levélbeli kérdésekre válaszul. Szakszerű könyvet mekkorai bérmentve 2 kor. (bőlyeg le nem nevelő) előzetes orvulidőre ellenében. 161

BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1918. évi jan. 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.45
 Személyvonat délután 4.15

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat déliben 12.00
 Személyvonat este 9.81

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.06
 Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.35
 Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.46
 Személyvonat délután 12.43

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.50
 Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.00
 Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
 Személyvonat este 7.38

Aradról Ujszentannára indul:

Délelőtt 8.20
 Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Délelőtt 9.10
 Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

D. e. 8.15
 Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

D. e. 9.08
 Este 6.58

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
 Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
 Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel 8.37
 Este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Reggel 6.10
 Délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:

Délelőtt 9.25
 Este 7.06

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:

Reggel 6.00
 Délután 4.00

Borosseberről Menyházára indni:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borosseberről indni:

Vegyesvonat délután 2.39

Viszketegséget,

sömört, rúht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skatoforn-Kenőcs“

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-féle kérjünk. Próbá tégegy 3.- k., nagy tégegy 5.- k. Csak a 12. — k. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszerárában, Anorácssy-ter 22. Vételre a „SKATOFORN” végjelzetre figyeljünk. 7151

Aranynak beváltom grammját 10.— K-ig **Központi arany beváltó**
14 karátos arany grammját 11.— K-ig **Ékszerész**
 (törvényileg bejegyzett cég) 1731
Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb árakon vesz
 Arad, József főherceg-ut 12. sz.
 (Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
 Minden szó hirdetésért ára 30 fillér.
 Vastagabb betűkkel 60 fillér.
 A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
 Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszünk fel.
 Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
 A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.
 A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"VIDÉKI" jellegre levél van „Modern szerelem”-től. 5569

"RÓZSA" jellegre sürgős válasz van. kérem átvenni. 5553

33 ÉVES, fiatal asszonyka szeretne megismerkedni egy jobbmodú uriemberrel, ki anyagilag támogatná. „Örök hűség” jellegre. 5578

FIATALEMBER ismerkedni óhajt ur-asszonnyal. Leveleket „Sürgős” jellegre a kiadóba kérek. 5548

SZ. J. Kiskunhásas. Augusztus 11-ikén felzett helyen várom. Stella. 5565

Alkalmazást keres.

JUNGE WITWE sucht Stelle als Wirtschafterin zu alteren Herrn oder Dame. Adresse in Administration. 5578

4 KÖZÉPOSZTALYT és egy kereskedelmi szaktanfolyamot végzett kisasszony állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5567

ÁLLAST KERES szép írással, intelligens nő. Ajánlatokat a kiadóhivatal „Szorgalmas” jelige alatt tevébbít. 5570

DEUTSCHES FRAULEIN sucht Stelle zu Kindern per 15. August. Bitte die Antworten in die Administration dieses Blattes unter der Chiffer F. B. Kinderlieb zu ersenden. 5549

FIATAL FÜSZERKERESKEDŐ segéd azonnali belépésre állást keres. Ab György, Borosjenő. 5580

Alkalmazást nyer.

MANIKÜRÖZŐ KISASSZONY, aki teljesen perfect, alkalmazást nyer. Cím a kiadóban. 2599

SZÁRAZ DADÁT keresek 15-iki belépéssel. Cím Erzsébet királyné körút 7. I. emelet. 5555

EGY TANULÓ teljes ellátással nyomdában felvétetik. Karikás nyomda. Pankota. 5557

MARKTARKEZELÉSRE keresünk rendes írásu megbízható egyént. Lehet rokkant katonai is, ki kisebb-nagyobb cromagokat emelni tud. Cím a kiadóban. 5600

IDŐSEBB főzőné a tanító konviktusba keresetlik. Erzsébet-körút 4/a. 5477

TUCHTIGES DEUTSCHES KINDER-FRAULEIN wird zu 10-jährigem Knaben und 8-jährigem Mädchen für sofort gesucht. Näh- und Handarbeitkenntnis erforderlich. Zuschriften mit Zeugnisabschriften an Vajda Zsigmondné, Magyar-Bánhogyes. 5507

PAPIRÚZLETBEN járatos elárúsító azonnal alkalmazást nyer Krausz Paulin könyvkereskedésében. 5530

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakást keres.

FŐTISZTVISELŐ, csinos és tiszta butorozott szobát keres eladó lakással. Ajánlatok a kiadóhivatalba címzendők. 5517

KERESEK TELJESEN ÉLKÖLÖNITETT egy- vagy kétszobás butorozott lakást, fürdő- és legényszobával, a színház közelében. Cím a kiadóhivatalban. 5538

200 KORONA jutalomban részesül, aki szeptember 1-re egy kétszobás, bonyhás lakáshoz juttat. Cím a kiadóhivatalban. 5544

Vétel és eladás.

MEGVÉTELRE KERESEK egy ágyba való matracot 3 darabból, lószőrből vagy amerikai fű betéttel. Slajchó József, Arad, Tökölly-tér 8. szám, Májér fűszerüzlet. 5574

DRÓTKERITÉS 8 folyóméter, 1 és fél méter magas, 5 tölgyfa oszlopon, eladó. Wesselényi-u. 9. 5571

TELJESEN UJ 38-as női chevreau fél-cipő eladó. Kelemen-tér 6., I. em. 9. ajtó. 5545

ELADÓ egy új chevreau magaszáru 37-es, gombos női cipő. Kossuth-utca 52. sz. 5564

ANTIK ÓRA Mária Terézia korabeli, eladó. Megtekinthető 11-12-ig. Cím a kiadóban. 510

ZSOMBOLYAI 253. sz. kátrányzatlan hornyolt cserepet nagyban és waggotételben is ajánlunk. Pankota cementárugyár, Pankota. Telefon szám: Pankota 9. és Arad 10-84. 4080

ELSŐRENDŰ szilfabára kapható Hókor szállítónál, Arad. 4049

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, spargarépát, petrezselymet, főzödöket, zöldbabot, sb. maximális árakon szállítunk. Áfúrgalmi Részvénytársaság, Makó. 851

UJ BUTORÚZLET Arad. Deák Ferenc-utca 40a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánlunk amerikai íróasztalokat, egy szabongarnitúrát, egy nagy garderober szekrényt. Wiegenfeld cég. 4537

LÓBAB CSILLAGFÜRTÖT megvételre keresek, bármely mennyiségben. Goldis Kornél, Nadab. 5524

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetlik Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

URASÁGI LAKÁSNAK alkalmas teljeseen modern magánházat keresek, istállósval és kerttel, hérbé vagy megvételre. Cím a kiadóban. 5562

KÜLVÁROSEAN kisebb ház, eladó. Cím a kiadóban. 5576

BÉRHAZAK a város szívében, egyike azonnal lakható, öt szobás lakással eladó. Cím a kiadóban. 5575

KNÁZICH KÁROLY-utca 9. számú bérház eladó. Bővebbet Bonyhádi József. Kapa-u. 47. 4793

300 000 HOLDIG Arad-, Csanád-, Békés-megyékben bérletet keres tőkeerős földbirtokos. Ügynökök díjaztalanok. Cím a kiadóban. 5441

ARAD-GAJ, Temető-utca 23. sz. magánház nagy kerttel azonnal eladó. 5482

Üzletek.

CSEMEGE ÉS BODEGA ÜZLETMÉMET óvadékképes üzletvezetőnek ajánlom elszámolásra, ki hasonló üzleti jártassággal bír, előnyben részesül. Fix tisztelet és forgalomból származó megállapodás szerint. Magyar-román nyelvvismeret megkívántatik. Cím Návradai Hugó, Brád (Hunyadm.) 5563

FORGALMAS HELYEN egy fodrászüzlet azonnal eladó Cím a kiadóhivatalban. 5509

Ellátás.

8 ÉVES FIAMAT teljes ellátásra adnám intelligens izraelita családhoz. Bővebbet Wesselényi-utca 9. 5572

NÉHANY URIEMBER ebéd és vacsora kosztra felvételik. Cím a kiadóban. 5566

ÖZV. URINÓ 1-2 iskolás leánykat elfogad ellátásra. Cím a kiadóban. 5552

CSAKIS uriházból, középiskolai tanulókat ellátásba veszek. Cím a kiadóban. 5504

URI CSALADBÓL való iskolás fiu teljes ellátásra felvételnk. Weitzer János-utca 12. 5512

Különféle.

KERESEK 2 lovas kocsit, ki 2 hétre trágyaszállításra vállalna. Edelspacher-u. 15-17. 5568

INTELLIGENS CSALADNÁL keres rituális kosztot kereskedelmista leány szeptember 1-ére. Cím a kiadóban. 5559

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-boy Irodában, Klein L. hirdetés és hírlapirodájában, Zrinyi-utca és a Kossuth-utcai papírüzletben.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Használt ólom megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Ház és föld Amortisációs kölcsönt

adás-vételt közvetítem. Kérek eladási megbízásokat, ajánlok megvételre magán- és bérházakat. 2791

Szücs F. Vilmos,
 Arad, Karolina-utca 10. szám.

Békésen

a volt közjegyző

háza,

amely nagy kertből, gazdasági udvarból áll

eladó.

Esetleg kicserélendő aradi magánházzal. Bővebbet ugyanott özv. Dr. Bartánónál. 5561

485-1918. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott Dr. Török Árpád mint Török Árpád világosi kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 16-1916. számú rendelvényével kirendelt helyettese, a nagykárolyi Árukereskedelmi részvénytársaságnak Steinmetz Dávid máramrosszigeti borkereskedő elleni ügyben ezennel közhírré teszem, hogy a Világoson özv. Griszhaber Mórné pincéjében levő 880-900 hektóliter fehér bor 1918. évi augusztus hó 9. napjának délután 3 órákor közbenjöttem mellett Steinmetz Dávid késedelmes vevő kárára és veszélyére Világoson, özv. Grieszhaber Mórné lakásán árverésen készpénz fizetés mellett eladatni fog.

Kelt Világoson, 1918 évi augusztus hó 3. napján. 5546

Dr. Török Árpád.

Török Árpád világosi kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 16-1916. sz. rendelvényével kirendelt helyettese.

Hirdetés.

2 MOZDONYVEZETŐT, 1 FURÁSZGYÁRI GEPESZT ÉS 2 ERDEI MUNKÁZÓT KAVEZETŐT

keresünk azonnali belépésre, azon mozdonyvezetők előnyben részesülnek, kik erdei iparvasutnál már működtek, erdei munkavezetők pedig akik a tűzfatermelés és gördítéshez értnek. Bizonyítvány és fizetési igényekkel ellátott ajánlatot kérünk. 5235

ACSEV. ERDŐÜZLET, ALVACZA.

Könyvnyomdai

tanulóleányok

jóítzetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.